

DAGSORDEN

for mødet den 28.08.2013, kl. 13:00 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

8. Implementering af folkeskolereformen (2013-0184014)

8. Implementering af folkeskolereformen (2013-0184014)

Udvalget skal drøfte implementering af folkeskolereformen i København og godkende, at budgetnotater omhandlende folkeskolereformen indgår i de videre forhandlinger om budget 2014.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at udvalget godkender, at forslag til implementering af folkeskolereform, herunder de tilhørende budgetnotater, sendes videre til budgetforhandlingerne for B14.

PROBLEMSTILLING

Der blev i juni 2013 indgået et nationalt politisk forlig om en folkeskolereform. Målsætningen med reformen er først og fremmest, at alle elever oplever en forskel. At eleverne bliver dygtigere, at de i højere grad får faglige, sociale og personlige kompetencer med sig fra grundskolen til at gennemføre en ungdomsuddannelse, og at de trives bedre end i dag, mens de er i skolen. Samtidig skal reformen i København implementeres, så den giver mulighed for at øge chanceligheden for de elever, der har de dårligste betingelser med sig.

Som en del af forliget blev det besluttet, at reformen gennemføres i to trin. Hovedparten af reformen træder i kraft fra skoleåret 2014/2015, mens resten gennemføres efter næste folketingsvalg - forventeligt fra skoleåret 2016/17. Der er ligeledes vedtaget en ny arbejdstidsaftale for lærerne fra skoleåret 2014/2015, som indgår i implementeringen af reformen. I sagen præsenteres et samlet forslag til gennemførelse af den ambitiøse nationale reform i Københavns Kommune med udgangspunkt i forliget samt den nye overenskomst.

LØSNING

Med implementeringen af folkeskolereformen gennemføres en af de største forandringer af folkeskolen i nyere tid. Det indebærer en omfattende kommunal implementeringsopgave af betydning for både elever, forældre og ansatte på skoler og fritidsinstitutioner. For at sikre at forandringerne gennemføres på bedst mulig vis vil forvaltningen tage udgangspunkt i tre hovedprincipper for implementering, som præsenteret på BUU-mødet den 12. juni 2013:

- **Princip 1:** Reformen skal kunne fungere fra ”dag ét”. Det indebærer, at reformen skal implementeres med udgangspunkt i de eksisterende strukturelle og fysiske rammer samt medarbejdere, herunder tilgodese det politiske ønske om at bevare de københavnske fritidshjem.
- **Princip 2:** En central intention i reformen er at give de lokale ledelser et større råderum til den lokale udmøntning, så folkeskolen i højere grad tilpasses lokale børn, forældre og udfordringer. Realiseringen af reformen i København skal understøtte dette.
- **Princip 3:** Implementeringen af reformen skal understøtte et velfungerende arbejdsmiljø /rammer for skolens arbejde, samt at pædagoger og lærere gives de bedst mulige arbejdsbetingelser på arbejdspladsen fra dag ét.

Som følge af implementeringsprincipperne foreslås en to-faset model, der sikrer løsninger, der på kort sigt (i fase 1) giver mulighed for, at reformen kan fungere fra dag ét og tager hensyn til de københavnske skolers og institutioners forskellighed samt den nuværende personalesituation, mens der med inddragelse af alle relevante parter opbygges et solidt vidensgrundlag om ovenstående med henblik på en vellykket implementering i fase 2. Implementering af reformen, så denne lokalt kan fungere fra dag ét (august 2014), betinger en række kommunalpolitiske beslutninger. Det drejer sig først og fremmest om forhold vedrørende rammerne for lærernes og pædagogernes arbejde, tilrettelæggelsen af tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse, samt indførelse af strukturpulje til at sikre fritidsinstitutionernes bæredygtighed i en overgangsfase. Derudover fremlægges forslag vedrørende fremadrettet at placere morgenåbent ved skolerne, at indføre muligheden for skolemad samt eftermiddagsmad til børn på alle skoler, at sikre kompetenceudvikling til medarbejdere og ledere, at udvide åbningstiden på juniorklubberne, samt at arbejde målrettet for, at der er mulighed for at gøre brug af læringsarenaer udenfor skolen og sikre optimale anlægsbehov i lyset af reformen.

ØKONOMI

Der er udarbejdet et samlet cover med underliggende budgetforslag for at understøtte, at de rette rammer er på plads til at sikre, at reformen allerede i fase 1 implementeres mest optimalt. Det forventes, at den endelige nationale udrulning af reformen i 2016 medfører, at der også til budget 2015 og budget 2016 (Fase 2) vil skulle fremlægges supplerende budgetønsker for at sikre, at reformens intentioner bliver gennemført. Den samlede økonomi for budgetforslagene til budget 2014 fremgår nedenfor:

Tabel 1. Oversigt over økonomi som følge af implementering af folkeskolereformen

Folkeskolereformens økonomi (mio. kr)	2014	2015	2016	2017
Drift	34,9	45,2	41,7	21,0
Anlæg	72			

Den 21. august 2013 er lovforslaget om ændring af folkeskoleloven sendt i høring. Forvaltningen er pt. i dialog med Undervisningsministeriet om tolkning af dele af lovforslaget, herunder rammerne for lektiehjælp og faglig fordybelse. Såfremt denne dialog giver anledning til, at de præmisser, der er lagt til grund for forvaltningens forslag ændres, herunder fx forslag om lektiehjælp og faglig fordybelse, præsenteres BUU for revideret forslag snarest. Såfremt fx lektiehjælp skal foregå på skolen, og fritidshjem/KKFO'er skal holde åbent i samme periode, vil det øge finansieringsbehovet med 18,4 mio. kr. årligt for 0.-3. klasse. Hertil kommer et yderligere finansieringsbehov på 16,4 mio. kr. årligt for 4.-7. klasse, hvis fritidsklub/juniorklub tilsvarende skal holde åbent, mens der tilbydes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen.

VIDERE PROCES

Sagen oversendes til Økonomiforvaltningen med henblik på, at forslagene indgår i budgetforhandlinger for budget 2014.

Forvaltningen bistår ift. eventuelle behov for uddybninger/supplerende beskrivelser af de enkelte forslag, såfremt det efterspørges af BUU frem mod budgetforhandlingerne. Såfremt dialog med Undervisningsministeriet giver anledning til ændringer i budgetpakkens præmisser, vil BUU blive forelagt reviderede budgetforslag.

Else Sommer

/Camilla Niebuhr

BILAG

[Cover](#)

[1. Regneark med samlede budgetønsker](#)

- [2. Budgetnotat med samlet finansiering sfa. reform](#)
- [3. Budgetnotat om lektiehjælp og faglig fordybelse](#)
- [4. Budgetnotat om morgenåbent på skolerne](#)
- [5. Udvidet åbningstid for juniorklub](#)
- [6. Budgetnotat om midlertidig strukturpulje](#)
- [7.a. Budgetnotat om skolemad](#)
- [7.b. Budgetnotat om eftermiddagsmad](#)
- [8. Budgetnotat om kompetenceudvikling](#)
- [9. Budgetnotat om gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen](#)
- [10. Maddannelse og hjemkundskab i børnenes Madhus](#)
- [11. Fysiske faciliteter på skolen \(anlæg\)](#)

20-08-2013

Implementering af folkeskolereform i København

Formål med folkeskolereformen

I juni 2013 blev der indgået forlig om en ny folkeskolereform med en klar ambition om, at det faglige niveau i folkeskolen skal øges markant.

Den overordnede målsætning med reformen er, at eleverne gennem mere og bedre undervisning skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse. Forligsparterne har i den forbindelse opstillet tre klare mål, som udviklingen skal måles på:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Målene skal bidrage til at sætte en klar retning og et højt fælles ambitionsniveau for folkeskolens udvikling og sikre klare rammer for en løbende og systematisk evaluering.

Målene er i høj grad sammenfaldende med de fem københavnske pejlemærker for folkeskolen, som Børne- og Ungdomsudvalget har besluttet:

1. *Faglighed*: Alle elever skal være dygtigere
2. *Ungdomsuddannelse*: Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse
3. *Chancelighed*: Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud
4. *Trivsel*: Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives
5. *Tillid og attraktivitet*: Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen

I forlængelse af de nationale mål med reformen og de politiske pejlemærker er succeskriteriet for reformen først og fremmest, at alle elever oplever en forskel. At eleverne bliver dygtigere, at de i højere grad får faglige, sociale og personlige kompetencer med sig fra grundskolen til at gennemføre en ungdomsuddannelse, og at de trives bedre end i dag, mens de er i skolen. Samtidig skal reformen i København implementeres, så den giver mulighed for at øge chanceligheden for de elever, der har de dårligste betingelser med sig.

Med reformen vil pædagoger og andre faggrupper endvidere få en større rolle i skolen, *jf. nedenfor*. Det pædagogiske personale vil bl.a.

Ledelsessekretariatet

Rådhuset
1599 København V

E-mail
BP8M@buf.kk.dk

kunne bidrage til at skabe et godt og trygt læringsmiljø med ro til læring samt bidrage til et styrket fokus på det hele barn.

Til at opnå disse mål er det besluttet, at følgende overordnede elementer indføres i to trin:

- Trin 1 (fra skoleåret 2014/2015):
 - **Timetallet hæves** til en skoleuge på 28 timer fra 0.-3. klasse, 30 timer i 4.-6. klasse og 33 timer i 7.-9. klasse (hvis elever fravælger lektiehjælp)
 - Ny tid til **understøttende undervisning**
 - Mere **idræt, motion og bevægelse** (45 minutter i gns. om dagen)
 - **Lektiehjælp og faglig fordybelse** i ydertimerne (obligatorisk for skolerne at tilbyde, men frivilligt for eleverne at deltage i)
 - **Andre faggrupper og pædagoger** skal ind på skolen
 - **Regelforenklinger** (fx lempelse af holddannelsesreglerne, enklere timestyringsmodel, præcisering af Fælles Mål mv.)
 - Mål om **styrkede lærerkompetencer** (i 2020 skal alle lærere have undervisningskompetence svarende til linjefag i de fag, de underviser i)
- Trin 2 (Efter næste folketingsvalg - forventeligt fra skoleåret 2016/2017):
 - **Timetallet hæves** fuldt (til en skoleuge på 30 timer fra 0.- 3. klasse, 33 timer i 4.-6. klasse og 35 timer i 7.-9. klasse)
 - **Lektiehjælp og faglig fordybelse** placeres inden for skoletiden og bliver **obligatorisk** for eleverne at deltage i.

Reformens økonomiske og strukturelle rammer

Som en del af aftalen for kommunernes økonomi for 2014 er der mellem regeringen og KL opnået enighed om de økonomiske rammer for kommunernes implementering af folkeskolereformen. Finansieringen af reformen står på tre ben:

- Højere undervisningsandel
- Frigjorte ressourcer fra fritidstilbud pga. reduceret åbningstid
- Forhøjet bloktilskud fra staten

Med denne finansiering, er der i København i udgangspunktet en overfinansiering på 9,8 mio. kr. i 2014, 15 mio. kr. i 2015, 14,8 i 2016 og 10 mio. kr. i 2017. Denne finansiering skal dog dække en række nødvendige behov fx strukturpulje til at sikre økonomisk bæredygtighed for fritidsinstitutioner i en overgangsfase mv. Ligesom der fremsættes en række budgetønsker, der skal sikre en succesfuld

implementering i København (jf. også bilag 2, hvor finansieringsudfordringen uddybes).

Implementering af de ambitiøse nationale målsætninger forudsætter derfor såvel strukturelle, økonomiske, styringsmæssige som faglige prioriteringer.

Reformen fastlægger nationale mål og rammer, men det er kommunerne, der skal implementere reformen med udgangspunkt i de lokale rammer og lokalpolitiske prioriteringer. KL har spillet en aktiv rolle i det reformforberedende arbejde, og det forventes, at en række implementeringsaktiviteter vil blive udbudt og/eller koordineret af KL. København har på den ene side en række særlige forhold, som kalder på lokale løsninger, men har på den anden side også en interesse i at have et tæt samarbejde med andre kommuner omkring udviklingen af den danske folkeskole.

Med en længere skoledag, og med nye fagligheder integreret i skolen, vil fritidsinstitutionernes forhold ændre sig markant. Dels efterlader den længere skoledag en kortere tid i fritidsinstitutionerne, dels vil børnenes øvrige fritidsaktiviteter i sportsklubber og foreninger også lægge beslag på timerne efter skoletid. Det kan derfor ikke undgås at fritidsinstitutionernes vilkår ændrer sig betydeligt, og den økonomiske bæredygtighed vil være udfordret på især de små institutioner.

De specifikke valg, som reformens strukturelle og økonomiske rammer betinger, medfører, at der allerede nu kommunalt skal træffes centrale politiske beslutninger for at sikre en vellykket implementering. Disse beslutninger præsenteres nedenfor.

Implementering i to faser

Folkeskolereformen er en ambitiøs og gennemgribende forandring af den danske folkeskole. Det er en forandring, der vil have betydning for såvel elevernes, forældrenes, lærernes og pædagogernes hverdag, samt potentielt fritidsinstitutionernes fremadrettede bæredygtighed, når der indføres en længere skoledag og deraf følgende kortere fritidsinstitutionsdag.

Særligt to forhold vil være rammesættende for en succesfuld implementering af reformen i København:

- Den københavnske skole- og fritidsstruktur
- Vidensgrundlag/usikkerhed ift. at træffe strukturelle, økonomiske, styringsmæssige som faglige beslutninger

For det første er der i København en mangfoldig og heterogen skole- og fritidshjemsstruktur, hvor bl.a.:

- 44 skoler har tilknyttet to eller flere fritidshjem
- 19 fritidshjem har flere skoletilknytninger

- Der findes både KKFO'er (21) og fritidshjem (153), heraf
- kommunale fritidshjem (78) og selvejende fritidshjem (65)
- Der er varierende geografisk afstand mellem skolerne og de tilhørende fritidshjem (nogle fritidshjem er beliggende på skolen, og andre er beliggende op mod 2 km. fra skolen)
- 59 fritidshjem er beliggende mere end 500 meter fra skolen
- 112 fritidshjem/KKFO'er indgår i integrerede institutioner, heraf er 59 fritidshjemsenheder integreret med 0-5-årspladser

Den heterogene skole- og fritidshjemsstruktur betyder, at der ikke findes én model, der passer på alle de københavnske skoler og institutioner i forhold til implementering af folkeskolereformen. Hertil kommer, at skolernes og institutioners fysiske faciliteter og muligheder ift. fx øget bevægelse og øget lærertilstedeværelse også er forskellige, hvilket nødvendiggør forskellige løsningsmodeller afhængig af de lokale anlægsforhold.

For det andet, er der knyttet en række usikkerheder til implementering af reformen på kort sigt. Lovforslaget om reformen er ikke vedtaget, hvorfor dele af rammerne for implementering af reformen fortsat udestår. Brugsmønsteret ift. lektiehjælp og faglig fordybelse (som vil være frivilligt i en overgangsperiode), samt brugsmønsteret ift. fritidstilbuddet for især de lidt større børn på mellemtrinnet, når der indføres en længere skoledag, er ukendt. Hertil kommer, at der vil være behov for grundige analyser af bl.a. indholdet i fremtidens fritidstilbud i forlængelse af den reformerede skole, de fysiske faciliteter og muligheder på skolerne for lærerforberedelse og teamsamarbejde, samt endelig af faciliteter på skoler/institutioner samt KFF faciliteter til at understøtte øget bevægelse mv. i den længere skoledag.

På baggrund af ovenstående er det forvaltningens anbefaling, at implementeringen af reformen i København bør følge en *to-faset model*. En tofaset model vil sikre, at der findes løsninger, der på kort sigt (i fase 1) sikrer, at implementering af reformen tager hensyn til de københavnske skolers og institutioners forskellighed samt den nuværende personalsituation, mens der opbygges et vidensgrundlag om ovenstående mhp. implementering i fase 2.

Principper for implementering

Med den nye folkeskolereform, er der fra nationalt hold fastsat en klar linje for timetalsniveauet med et gennemsnitligt ugentligt timetal for hvert klassetrin. Der er med aftalen således fastsat en entydig, høj national norm for det ugentlige gennemsnitlige timetal (i modsætning til i dag, hvor der både er et minimumstimetal og et vejledende timetal). Implementering af folkeskolereformen i København vil basere sig på det nationale niveau for hhv. fagopdelt undervisning og understøttende undervisning.

I forlængelse af ovenstående forslag om fasemodel anbefaler forvaltningen, at folkeskolereformen udmøntes i København ud fra følgende tre principper:

1. Reformen skal kunne fungere fra ”dag eet”. Det indebærer, at reformen skal implementeres med udgangspunkt i de eksisterende strukturelle og fysiske rammer samt medarbejdere, herunder tilgodese det politiske ønske om at bevare de københavnske fritidshjem.
2. De lokale ledelser skal have et stort råderum til den lokale udmøntning, (jf. intentionen herom i reformen). Det indebærer at folkeskolen i højere grad tilpasses lokale børn, forældre og udfordringer.
3. Implementeringen af reformen skal understøtte et velfungerende arbejdsmiljø /rammer for skolens arbejde, samt at pædagoger og lærere gives de bedst mulige arbejdsbetingelser på arbejdspladsen fra dag eet.

Politiske beslutninger i forbindelse med implementering af fase 1

Implementering af den nationale folkeskolereform nødvendiggør en række kommunalpolitiske beslutninger. Det drejer sig først og fremmest om nedenstående beslutninger:

1. Ansættelsesforhold for lærere
2. Ansættelsesforhold for pædagogisk personale
3. Lektiehjælp og faglig fordybelse
4. Morgenåbent ved skolerne
5. Midlertidig strukturpulje
6. Skolemad – frokost og eftermiddagsmad
7. Kompetenceudvikling
8. Gratis anvendelse af læringsarenaer uden for skolen
9. Fysiske faciliteter på skolen (anlægsbehov)

De enkelte beslutninger uddybes i det følgende.

Ad 1. Ansættelsesforhold for lærere

Folkeskolereformen forudsættes bl.a. finansieret af, at lærerne skal undervise mere, kombineret med at der reduceres i deres administrative opgaver. På nuværende tidspunkt underviser lærere i Københavns Kommune gennemsnitlig 664 timer om året.

Som følge af den nye lov om arbejdstid for lærere skal lærerne i København undervise en større andel af deres årlige arbejdstid, svarende til 734 timer i gennemsnit, hvilket samlet medfører en årlig besparelse på 130,6 mio. kr. Den nye arbejdstidsaftale har derfor som konsekvens, at hver enkel lærer med afsæt i den samme arbejdstid skal undervise 1,8 timer mere om ugen.

Som en del af den nye lov om arbejdstid for lærere er det ligeledes besluttet, at lærernes arbejdstidsregler fremadrettet skal tage udgangspunkt i de regler, der gælder for de øvrige offentligt ansatte ikke-akademikere. Det indebærer, at arbejdet skal tilrettelægges normalt i dagtimerne på hverdage, at den daglige arbejdstid så vidt muligt skal være samlet, samt at skoleledelsen skal udarbejde en opgaveoversigt til lærerne for de overordnede arbejdsopgaver, som lærerne skal løse i løbet af året.

Det ligger ligeledes i reformen og i den nye lov om arbejdstid for lærere, at lærerne fremover i øget omfang vil opholde sig på skolerne, herunder forberede sig på skolerne. Dette stiller krav til de fysiske faciliteter på skolerne ift. fx forberedelse og teamsamarbejde ligesom personalet skal have stillet it-redskaber til rådighed (fx bærbar pc) mhp. at sikre gode arbejdsbetingelser og arbejdsmiljø, *jf. nedenfor samt bilag 9.*

Ad 2. Ansættelsesforhold for pædagogisk personale

Som led i folkeskolereformen vil pædagoger og øvrige faggrupper fremadrettet skulle spille en større rolle på skolerne end i dag, herunder fx varetage understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse mv.

Udgangspunktet for implementering af reformen i København er, at der vil være stillinger til de nuværende ansatte, dog således at nogle medarbejdere må forvente vilkårsændringer, *jf. de tre principper for implementering af reformen.* Med reduktion i fritidsinstitutionernes åbningstid, vil en del af det pædagogiske personale på de københavnske fritidsinstitutioner fra august 2014 ikke kunne opretholde deres nuværende beskæftigelsesgrad alene på deres nuværende ansættelsessted. Det vil fx ikke være muligt at have en fuldtidsstilling på 37 timer ved alene at være ansat på et fritidshjem. Det betyder, at en væsentlig del af det pædagogiske personale fremadrettet også vil skulle forrette tjeneste i fx skolen, børnehaven eller øvrige klubtilbud.

Det skal bemærkes, at det er forvaltningens vurdering, at der også efter implementering af folkeskolereformen vil være stillinger til det nuværende pædagogiske personale – trods reduceret åbningstid i fritidsinstitutionerne. Det skyldes bl.a. et stigende børnetal i København samt at forvaltningen om nødvendigt kan indføre et ansættelsesstop. Det er umiddelbart vurderingen, at et evt. ansættelsesstop vil have en kortere varighed.

Det er forvaltningens vurdering, at det i implementeringens fase 1 vil være hensigtsmæssigt at tage afsæt i Stærkt Samarbejde, som allerede i dag danner rammen for samarbejdet mellem fritidstilbud og skoler i København. Modellen er afprøvet, og nyder opbakning fra de faglige

organisationer. Modellen vil dog skulle tilpasses i forhold til pædagogernes nye rolle i skolen som følge af reformen og de krav, der stilles til fx den understøttende undervisning.

For det pædagogiske personale, der fremadrettet vil skulle varetage opgaver på skolen samtidig med de er ansat i fritidsinstitutionen, vil det betyde, at de fastholder deres ansættelse i fritidsinstitutionen, men samtidig leverer timer på skolen. I de timer, det pædagogiske personale leverer på skolen, vil skoleledelsen have ledelsesret over de pågældende pædagoger.

For det pædagogiske personale, der ikke fremadrettet vil skulle varetage opgaver på skolen, vil der skulle findes andre løsninger for at opretholde deres nuværende beskæftigelsesgrad. Det kan f.eks. betyde, at medarbejderne får ansættelse på flere forskellige institutioner i klyngen.

Forvaltningen anbefaler endvidere, at der igangsættes en analyse af det pædagogiske personales ansættelsesforhold fremadrettet. På baggrund af analysen vil der i samarbejde med de faglige organisationer skulle udarbejdes en model for pædagogernes fremtidige ansættelsesforhold, der kan træde i kraft i fase 2.

Ad 3. Lektiehjælp og faglig fordybelse

Det følger af aftalen mellem forligsparterne og de Konservative om folkeskolereformen, at lektiehjælp og faglig fordybelse indføres fra skoleåret 2014/2015 som et tilbud, som skolerne *skal* tilbyde, men hvor deltagelse er frivillig. Først efter næste folketingsvalg bliver deltagelse i lektiehjælp og faglig fordybelse obligatorisk (forventeligt fra skoleåret 2016/2017). Dette fremgår også af det lovforslag, der nu er sendt i høring.

Forvaltningen anbefaler, at lektiehjælp og faglig fordybelse i overgangsperioden (frem mod at lektiehjælp og faglig fordybelse gøres obligatorisk efter et folketingsvalg) afholdes på de tilknyttede fritidsinstitutioner for 0.-3. klasse og på skolen for 4.-9. klasse. Ansvar for det samlede tilbud vil uanset den fysiske placering på fritidshjemmene for 0.-3. klasse ligge hos skolelederen, jf. udkastet til lovforslag.

For 0.-3. klasse forudsættes det, at aktiviteterne på fritidsinstitutionerne kan tilrettelægges, så lektiehjælp og faglig fordybelse bliver et attraktivt tilbud. Ved at afholde lektiehjælp og faglig fordybelse på fritidsinstitutionen for 0.-3. klasse sikres det, at fritidsinstitutionen er åben for både børn, der vælger lektiehjælp og faglig fordybelse til, og for børn der vælger tilbuddet fra. Placeringen på fritidshjemmene kan potentielt få flere af de elever, der går på fritidshjem til at vælge tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse

til, da de under alle omstændigheder vil være på fritidshjemmene, hvor lektiehjælpen foregår. Samtidig mindskes reduktionen af fritidsinstitutionernes åbningstid og dermed behovet for midlertidig økonomisk understøttelse af fritidsinstitutionerne, da institutionerne tilføres ekstra timer til afholdelse af lektiehjælp og faglig fordybelse, (jf. strukturpuljen nedenfor). For enkelte af skolerne på specialområdet kan der dog være behov for at finde lokale løsninger, da deres børn er fordelt på mange forskellige fritidshjem.

For 4.-9. klasse afholdes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolerne med mulighed for, at skolen og fritidsinstitutionerne indenfor rammerne af Stærkt Samarbejde kan aftale brug af fritidsinstitutionernes faciliteter i det omfang, det kan være relevant.

Der er pt. dialog med Undervisningsministeriet om rammerne for lektiehjælp og faglig fordybelse, da teksten i lovforslaget på nogle punkter kan tolkes på flere måder.

Såfremt der vælges en alternativ dobbeltdækningsmodel, hvor lektiehjælp og faglig fordybelse placeres på skolen, og hvor fritidshjemmene holder åbent i samme tidsrum for at tilbyde et alternativ til børn fra 0.-3. klasse, der fravælger lektiehjælp, vil det indebære et yderligere finansieringsbehov på 18,4 mio. kr. i forhold til modellen ovenfor. Hertil kommer et yderligere finansieringsbehov på 16,4 mio. kr., hvis der også skal tilbydes dobbeltdækning for 4.-7. klasse, dvs. at fritidsklub/juniorklub skal holde åbent i samme tidsrum, som der tilbydes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen.

Ad 4. Morgenåbent ved skoler

Der holdes i dag morgenåbent på alle fritidsinstitutioner med start mellem kl. 6-7 og indtil skolen starter. Morgenåbent suppleres med en morgenfølgeordning, hvor eleverne følges fra fritidsinstitutionen til skolen. Herefter er der et ”gab” for personalet frem mod, at de første børn vender tilbage til fritidsinstitutionen kl. ca. 12 efter endt skoledag. I takt med, at skoledagens længde øges, vil dette ”gab” blive længere for det pågældende personale i fritidsinstitutionen. I dag anvender ca. 10. pct. af de børn, der går i fritidsinstitutionen tilbuddet om morgenåbent en enkelt eller flere gange om ugen. Forvaltningen anbefaler, at tilbuddet om morgenåbent fremover samles og tilbydes ved skolerne frem for på hver enkelt fritidsinstitution. Det forudsættes at den nuværende kvalitet af tilbuddet om morgenåbent fastholdes ved samling af morgenåbent ved skolerne.

Samling af morgenåbent ved skolerne medfører en samlet besparelse på 9,8 mio. kr. årligt ved fuld indfasning. I besparelsen er indregnet ressourcer til indførelse af morgenåbent ved skolerne med start kl. 6.15 i de 40 skoleuger. I de uger, hvor skolerne har lukket, ligger midlerne fortsat i fritidsinstitutionerne. Ved de skoler, der ikke

allerede har egnede faciliteter til morgenåbent på skolen eller på tilhørende KKFO eller fritidshjem, vil der være behov for anlægsinvesteringer. Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes en anlægsramme på 3 mio. kr. *jf. bilag 4.*

Besparelsen ved at samle morgenåbent ved skolerne vil finansiere en udvidet åbningstid for juniorklub, *jf. nedenfor.*

Ad. 5. Udvidet åbningstid for juniorklub

I takt med at skoledagens længde øges ved implementeringen af folkeskolereformen, vil timerne i klubtilbuddet (både fritidsklub og juniorklub) alt andet lige blive reduceret. Dette kan potentielt betyde, at flere børn fremadrettet vil fravælge klubtilbuddene, hvilket særligt vurderes problematisk for juniorklubbørn, herunder især de større børn, der kommer fra udsatte områder.

Det anbefales derfor, at der afsættes en ramme på 9,8 mio. kr. årligt (svarende til besparelsen ved at samle morgenåbent ved skolerne) til en udvidet åbningstid på juniorklubområdet. En udvidet åbningstid vil understøtte, at der skabes et attraktivt tilbud, som kan fastholde de unge i juniorklubben frem mod overgangen til ungdomsklubben. Dermed vil tilbuddet kunne understøtte den kriminalpræventive indsats samt understøtte de unges uddannelsesperspektiv, *jf. bilag 5.*

Ad 6. Midlertidig strukturpulje

Som følge af den længere skoledag – og deraf kortere fritidsinstitutionsdag – vil der være fritidsinstitutioner, som på sigt vil få problemer med at være økonomisk-bæredygtige.

Baseret på erfaringerne fra implementering af klyngestrukturen, hvor der var afsat en strukturpulje, er det forvaltningens vurdering, at der i fase 1, i forbindelse med en omstillingsproces, bør afsættes midler til at sikre fornuftige løsninger for institutionerne. Konkret anbefaler forvaltningen, at der afsættes en strukturpulje på 9,3 mio.kr i 2014 stigende til 22,3 mio. kr. i 2015 og endelig med et faldende behov i 2016 til 13 mio. kr., *jf. også bilag 2.*

Det er i tillæg hertil forvaltningens anbefaling, at der igangsættes en grundig analyse af fremtiden for fritidstilbud både indholdsmæssigt og strukturelt, mhp. at sikre et fremtidigt attraktivt tilbud for både elever, forældre og personale, som er afstemt med det fremtidige behov for tilbuddet, *jf. bilag 6.*

Ad. 7. Skolemad – frokost og eftermiddagsmad

Med folkeskolereformen indføres en længere og mere aktiv skoledag, hvilket øger behovet for en god madordning samt et fornuftigt eftermiddagsmåltid.

I dag har 42 ud af 65 københavnske skoler en madordning (heri indgår specialskoler). Skolemad efterspørges endvidere af de skoler og forældre, der ikke har et skolemadstilbud. Den længere og mere aktive skoledag flytter samtidig behovet for et let eftermiddagsmåltid fra fritidsinstitutionerne til skolerne.

Som en del af madordningen gennemføres et målrettet tilskud til elever fra fattige familier, således at disse børn understøttes i at kunne tilvælge skolemad, *jf. bilag 7a og 7b*.

Forvaltningen anbefaler, at der afsættes en økonomisk ramme på:

- 10,9 mio. kr. i 2014 og 15,2 mio. kr. årligt til finansiering af madordninger på de skoler, der i dag ikke har skolemad, samt tilskud til køb af skolemad for børn fra fattige familier.
- 3,3 mio. kr. i 2014 og 5,5 mio. kr. fra 2015 som tilskud til eftermiddagsmad til børn fra 4.-9. kl. grundet indførelsen af en længere skoledag.

Ad 8. Kompetenceudvikling

Den nye folkeskolereform medfører bl.a. øget lærertilstedeværelse, indslusning af nye faggrupper, indførelsen af nye faglige mål samt en styrket ledelsesret for skolelederne. Der er således tale om en gennemgribende forandring af skolen som organisation. En sådan forandring forudsætter support og kompetenceudvikling, hvis målene med forandringen skal indfries. Der er derfor afsat midler til kompetenceudvikling fra national side (DUT-midler).

Der oprettes endvidere et nationalt læringskorps på ca. 40 læringsagenter, der skal tilbyde kommuner og folkeskoler rådgivning og vejledning. Det er forvaltningens vurdering, at et læringskorps er en central forudsætning for en succesfuld implementering. Det nationale læringskorps svarer til ca. 0,07 læringskonsulent per skole i København. Forvaltningen anbefaler derfor, at der som supplement til det nationale læringskorps i en treårig periode etableres et kommunalt korps af læringsagenter, der skal understøtte en succesfuld implementering af reformen i København.

Den forandringsproces, som folkeskolen står over for i de kommende år – både som følge af den nye lov om arbejdstid for lærere og af folkeskolereformen – stiller store og nye krav til skoleledernes adfærd. For at understøtte, at skolelederne er klædt på til den nødvendige forandringsledelse, foreslår forvaltningen, at der afsættes midler til kompetenceudvikling af ledere. Kompetenceudviklingen af lederne vil omfatte deltagelse i KLs kompetenceudviklingstilbud og herudover anbefaler forvaltningen, at der iværksættes en række supplerende kompetenceudviklingsaktiviteter samt individuel rådgivning/coaching.

I tillæg hertil vil en række øvrige kompetenceudviklingsinitiativer være centrale for at sikre en succesfuld implementering af folkeskolereformen. Det gælder bl.a. kompetenceudvikling af lærere, og understøttelse af teamsamarbejde som ny arbejdsform.

Forvaltningen anbefaler således, at der afsættes en samlet økonomisk ramme på 51 mio. kr. til kompetenceudvikling i perioden 2014-2017, *jf. bilag 8.*

Ad. 9. Gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen

En af de centrale faglige intentioner i folkeskolereformen er, at folkeskolen skal åbne sig mere over for det omgivende samfund, ligesom der skal skabes en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv.

København er i den favorable situation, at der findes en række unikke læringsmiljøer uden for skolen, der kan understøtte den faglige læring i folkeskolen på nye måder. Det gælder bl.a. museer og kultur- og naturinstitutioner mv. En række af disse tilbud koster dog et mindre beløb at deltage i. Såfremt de københavnske folkeskoler skal benytte disse læringstilbud i langt højere grad end i dag, er det forvaltningens vurdering, at en central finansiering vil være afgørende.

Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes en økonomisk ramme på ca. 4 mio. kr. årligt til at forvaltningen centralt kan indgå aftaler om benyttelse af tilbud, *jf. bilag 9.*

Ad. 10. Københavns Madhus

Københavns Madhus kan endvidere i skoleåret 2014/15 gennemføre et pilotforløb med maddannelses- og hjemkundskabsforløb for københavnske skoleklasser forud for den forventede etablering af Børnenes Madhus. Forvaltningen anbefaler derfor, at der afsættes i alt 1,1 mio. kr. i 2014/15 hertil, og at en varig driftsbevilling tages op i forbindelse med budget 2015, *jf. bilag 10.*

Ad. 11. Fysiske faciliteter på skolerne (anlæg)

Med folkeskolereformen og den nye lov om arbejdstid for lærere stilles der nye krav til skolernes fysiske rammer herunder bl.a. til lærertilstedeværelse, mere bevægelse, motion og idræt mv. I udmøntningen af folkeskolereformen anbefaler KL desuden, at kommunerne har fokus på, at folkeskolen fremover skal samarbejde med dagtilbud, ungdomsuddannelser, erhvervsliv samt fritids-, kultur- og foreningsliv.

For at give et godt grundlag for skolernes implementering af disse ambitioner er det forvaltningens vurdering, at der er behov for en grundig analyse af skolernes nuværende fysiske rammer – et 360 graders eftersyn af skolernes fysik, fritidshjemmenes rammer og

anvendelige faciliteter i øvrigt i København (herunder Kultur- og Fritidsforvaltningens faciliteter).

Forvaltningen har gennemført en indledende screening af skolernes faciliteter ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde. Screeningen viser, at den samlede udgift til etablering af tidssvarende faciliteter til teamforberedelse på alle skoler vil overstige 100 mio. kr. Beløbet dækker over, at de fysiske rammer og muligheder for teamforberedelse på de enkelte skoler i dag er meget uens.

På baggrund heraf anbefales det, at der afsættes forundersøgelsesmidler i et omfang på 2,0 mio. kr., med henblik på at identificere konkrete løsninger ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde.

Derudover anbefales det, at der afsættes 44 mio. kr., der skal dække investeringer i inventar og installationer, som vurderes at kunne forbedre mulighederne for lærerforberedelse og teamsamarbejde, som kan være klar 1. august 2014.

Ca. 75 pct. af de københavnske skoler kan den 1. august 2014 inden for en økonomisk ramme på ca. 30 mio. kr. leve op til ønsket om lokaler til lærertilstedeværelse og teamsamarbejde. På sidste ca. 25 pct. af skolerne forventes der at kunne findes midlertidige eller delvise løsninger i en overgangsperiode. Til dækning af dette anbefales puljen løftet med 14 mio. kr.

Etablering af varige løsninger for de sidste 25 pct. af skolerne vil blive kvalificeret nærmere via forundersøgelsesmidlerne, og på baggrund heraf forventes der fremsat yderligere anlægsønsker ifm. overførselssag for 2014 og budget 2015, mhp. at disse faciliteter kan stå klar i fase 2, *jf. bilag 11*.

Forvaltningen anbefaler videre, at der lokalt på de enkelte skoler, forankret i de lokale TRIO organisationer, efter sommerferien 2013 påbegyndes en dialog om, hvad der skal til for at sikre de bedst mulige faciliteter per 1. august 2014, og hvad der skal til for at lærertilstedeværelse og teamforberedelse kommer til at fungere optimalt på alle skoler i fase 2.

Derudover skal der i forvaltningen igangsættes en nærmere analyse af behovet for ændringer i den nuværende fritidshjems- og klubstruktur, således at det sikres, at strukturen er bæredygtig, når strukturpuljen er fuldt udfaset i 2017. Endvidere skal der ske en vurdering af, i hvilken grad skoler og fritidstilbud i højere grad kan gøre brug af hinandens faciliteter. Ligesom forvaltningen, i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningens, vil skabe et overblik over de idræts- og kulturfaciliteter, som skolerne kan gøre brug af.

Privatskoleelever

Der er i dag knap 600 privatskoleelever, der benytter et af Københavns kommunens kommunale eller selvejende fritidshjem (centreret omkring primært 8 fritidshjem).

København er ifølge dagtilbudsloven forpligtet til at stille tilbud til rådighed for alle kommunens børn uanset om de går på privatskole eller folkeskole.

Skulle der steder lokalt opstå problemer i forhold til privatskoleelevernes mulighed for at benytte sig af fritidsinstitutioner i forbindelse med justering af åbningstiden, vil forvaltningen kigge på løsningsmuligheder. Evt. kan der ses på en løsning, hvor en række fritidshjem har en udvidet åbningstid, der målrettes privatskoleelever.

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Regneark med samlede budgetønsker

Bilag 2: Budgetnotat med samlet finansiering som følge af reformen

Bilag 3: Budgetnotat om lektiehjælp og faglig fordybelse

Bilag 4: Budgetnotat om morgenåbent på skolerne

Bilag 5: Udvidet åbningstid for juniorklub

Bilag 6: Budgetnotat om midlertidig strukturpulje

Bilag 7a: Budgetnotat om skolemad

Bilag 7b: Budgetnotat om eftermiddagsmad

Bilag 8: Budgetnotat om kompetenceudvikling

Bilag 9: Budgetnotat om gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen

Bilag 10: Maddannelse og hjemkundskab i børnenes Madhus

Bilag 11: Fysiske faciliteter på skolen (anlæg)

Tabel 1. Overblik over økonomi i folkeskolereformen

Folkeskolereformens økonomi	2014	2015	2016	2017	2018
Finansieringsudfordring:					
Flere timer i folkeskolen - fagtimer og understøttende	101,2	243,0	243,0	243,0	243,0
Stigende udgifter til privatskoleelever*	2,1	5,0	5,0	10,9	19,1
Stigende udgifter til fritvalgs elever, skole	1,7	4,1	4,1	4,1	4,1
Ændringer i dag/døgn og andre kommunale undervisningstilbud	9,7	23,2	23,2	23,2	23,2
750-timers tillæg til lærere	2,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Løntillæg til lærere ved ny overenskomst	6,0	14,5	14,5	14,5	14,5
<i>Subtotal</i>	<i>122,8</i>	<i>294,8</i>	<i>294,8</i>	<i>300,7</i>	<i>308,9</i>
Finansieringsbidrag:					
Forøgelse af lærernes undervisningstid (734)	-54,4	-130,6	-130,6	-130,6	-130,6
Færre timer i fritidstilbud, ikke åbent i fritid under lektiehjælp	-46,5	-111,5	-111,3	-110,9	-110,9
Faldende udgifter til fritvalgsbørn, fritidsområdet	-0,4	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Faldende udgifter til private fritidstilbud*	0,0	0,0	0,0	-1,5	-3,5
Forventet DUT	-20,6	-41,1	-41,1	-41,1	-41,1
Kompensation for løntillæg	-9,5	-22,7	-22,7	-22,7	-22,7
Regelforenkling* (muligvis højere andel)	-1,3	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
<i>Subtotal</i>	<i>-132,6</i>	<i>-309,8</i>	<i>-309,6</i>	<i>-310,7</i>	<i>-312,7</i>
Total	-9,8	-15,0	-14,8	-10,0	-3,8
Yderligere finansieringselementer og behov:					
Morgenåbent ved skoler	-4,1	-9,8	-9,8	-9,8	-9,8
Placering af lektiehjælp på FH og lektiehjælp for 4.-9. klasse på skolen	-0,3	-0,7	-0,4	0,0	0,0
Sikring af bæredygtighed på fritidsområdet: Omstrukturingspulje til understøttelse af bæredygtighed på fritidshjem og klubber ved placering af lektiehjælp på FH	9,3	22,3	13,0	0,0	0,0
Udvidet åbningstid	4,1	9,8	9,8	9,8	9,8
<i>Yderligere elementer i alt</i>	<i>9,0</i>	<i>21,6</i>	<i>12,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Finansieringsbehov før investeringer	-0,8	6,6	-2,2	-10,0	-3,8
Ønskede investeringer med henblik på succesfuld implementering					
Eftermiddagsmad	3,3	5,5	5,5	5,5	5,5
Mad på alle skoler	10,9	15,2	15,2	15,2	16,2
Kompetenceudvikling	16,4	11,1	16,4	3,5	3,5
Aktiviteter for skoleledere og skoleledelser	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1
Aktiviteter for alle medarbejdere	17,9	12,7	15,8	8,4	8,4
Korps af læringsagenter	5,5	5,5	5,5	-	-
Statslige puljemidler til kompetenceudvikling for ledere	-2,3	-2,3	-	-	-
Statslige puljemidler til kompetenceudvikling for medarbejdere	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
Gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Aftaler om gratis kulturtilbud	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Udvikling af særlige undervisningstilbud	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Administrativ håndtering af aftaler	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Børnenes Madhus: Pilotprojekt, maddannelse og hjemkundskab samt drift	1,1	2,8	2,8	2,8	2,8
<i>Investeringer i alt</i>	<i>35,7</i>	<i>38,6</i>	<i>43,9</i>	<i>31,0</i>	<i>32,0</i>
Samlet finansieringsbehov	34,9	45,2	41,7	21,0	28,2

Anm.: * Udestår nærmere afdækning af økonomisk effekt. For regelforenkling regner KL med et højere beløb end indregnet i ovenstående.

Tabel 2. Anlæg

Forundersøgelsespulje	2,0	-	-	-	-
Midler til lærertilstedeværelse	44,0	-	-	-	-
Skolemad på alle skoler	17,0	-	-	-	-
Eftermiddagsmad	6,0	-	-	-	-
Samling af morgenåbent	3,0	-	-	-	-
Anlæg FSR i alt	72,0	-	-	-	-

Tabel 3. Yderligere forhold under afklaring med ministeriet

Hvis lektiehjælp flyttes tilbage på skolen fra FH (dobbeldækning på FH)	7,7	18,4	10,7		
Hvis dobbeldækning på FK/JK	6,8	16,4	9,6		
I alt	14,5	34,8	20,3	0,0	0,0

Bilag 2: Folkeskolereformens finansieringsudfordring

I det følgende præsenteres Københavns Kommunes samlede finansiering af folkeskolereformen, som den ser ud i forliget indgået 7. juni 2013 og i kommuneaftalen mellem KL og regeringen.

Tabel 1 viser den samlede finansieringsudfordring.

Tabel 1. Finansieringsudfordring som følge af reformen, 2014-2018.

Folkeskolereformens økonomi	2014	2015	2016	2017	2018
Finansieringsudfordring:					
Flere timer i folkeskolen - fagtimer og understøttende	101,2	243,0	243,0	243,0	243,0
Stigende udgifter til privatskoleelever	2,1	5,0	5,0	10,9	19,1
Stigende udgifter til fritvalgslever, skole	1,7	4,1	4,1	4,1	4,1
Ændringer i dag/døgn og andre kommunale undervisningstilbud	9,7	23,2	23,2	23,2	23,2
750-timers tillæg til lærere	2,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Løntillæg til lærere ved ny overenskomst	6,0	14,5	14,5	14,5	14,5
<i>Subtotal</i>	<i>122,8</i>	<i>294,8</i>	<i>294,8</i>	<i>300,7</i>	<i>308,9</i>
Finansieringsbidrag:					
Forøgelse af lærernes undervisningstid (734)	-54,4	-130,6	-130,6	-130,6	-130,6
Færre timer i fritidstilbud, ikke åbent i fritid under lektiehjælp	-46,5	-111,5	-111,3	-110,9	-110,9
Faldende udgifter til fritvalgsbørn, fritidsområdet	-0,4	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Faldende udgifter til private fritidstilbud	0,0	0,0	0,0	-1,5	-3,5
Forventet DUT	-20,6	-41,1	-41,1	-41,1	-41,1
Kompensation for løntillæg	-9,5	-22,7	-22,7	-22,7	-22,7
Regelforenkling	-1,3	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
<i>Subtotal</i>	<i>-132,6</i>	<i>-309,8</i>	<i>-309,6</i>	<i>-310,7</i>	<i>-312,7</i>
Total	-9,8	-15,0	-14,8	-10,0	-3,8

Som det fremgår af tabel 1, er folkeskolereformen i udgangspunktet overfinansieret med 15 mio. kr. i 2015 faldende til 3,8 mio. kr. i 2018. Forskellen skyldes, at kommunens udgifter til privatskoler først stiger markant i 2017 og 2018, når stigningen i de kommunale udgifter slår igennem på beregningsgrundlaget for taksten til privatskoleelever.

Økonomien i tabel 1 baserer sig på, at skoledagens længde udvides med de ekstra timer, som reformen indebærer, og at fritidstilbuddets åbningstid reduceres tilsvarende. Beregningerne baserer sig desuden på de forudsætninger, som KL og regeringen har lagt til grund for reformen samt, at det nuværende kommunale serviceniveau, der pt. ligger til grund for skolernes økonomi, videreføres i de nye fagtimer.

Budget og Regnskab

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4259

E-mail
ZY5H@buf.kk.dk

www.kk.dk

Det endelige forlig om folkeskolereformen træder først i kraft fra skoleåret 2016/2017. Indtil da er det besluttet, at deltagelse i lektiehjælp er frivilligt for børnene i perioden 2014-2016, men obligatorisk for skolerne at tilbyde.

I tabel 1 er det forudsat, at skolerne tilbyder lektiehjælp, og at fritidstilbuddene er lukket i de pågældende timer. Der tildeles således kun ressourcer til lektiehjælp til skolerne.

I den resterende del af notatet gives en kort beskrivelse af de enkelte elementer bag økonomien i tabel 1. Udover de nævnte elementer i tabel 1 vil der være behov for en række yderligere investeringer med henblik på at sikre en succesfuld implementering af reformen samt midlertidig økonomisk understøttelse af fritidssektoren med henblik på, at der i en overgangsfase er midler til at sikre fornuftige løsninger for institutionerne. Disse dele har også betydning for den samlede økonomi i reformen, men er beskrevet i separate notater.

Finansieringsudfordring

Flere timer i folkeskolen, 243 mio. kr.

Størstedelen af finansieringsudfordringen udgøres af flere faglektioner og timer til understøttende undervisning i skolen. Reformen udvider timetallet med i alt 17 faglektioner og 61,5 timer til understøttende undervisning om ugen. De 61,5 timer inkluderer de nye timer til lektiehjælp og faglig fordybelse, som er frivillige i perioden 2014-2016.

Beregningen af finansieringsudfordringen som følge af udvidelsen af timetallet følger KLs anbefalinger. Det betyder, at faglektioner forudsættes varetaget af lærere, mens halvdelen af timerne til understøttende undervisning forudsættes varetaget af pædagoger og den anden halvdel af lærere. Derudover forudsætter KL også, at der i gennemsnit undervises 1.019 timer om året i den understøttende undervisning.

Budgetforudsætningerne for timetalsudvidelsen baserer sig desuden på en videreførelse af det eksisterende serviceniveau således, at der i prisen for de nye fagtimer er indregnet et uændret niveau af midler til vikarer, holddeling, overhead til drift mv. Der er også i den understøttende undervisning indlagt et overhead til vikarer og holddeling mv. Indeholdt i driftsmidlerne er ca. 0,2 mio. kr. pr. skole til styrkelse af it-indsatser. Desuden er der indregnet en stigning i forsyningsudgifterne på 10 pct.

Det forventes ikke, at folkeskolereformen giver anledning til en stigning i administrations- og ledelsesbehovet på skolerne. Personaleudvidelsen er begrænset på grund af ændringerne i lærernes

arbejdstid. Dette betyder, at ledelses- og administrationsudgifterne bliver fastholdt på det nuværende niveau.

Fritvalgselever, 4,1 mio. kr.

Det forudsættes, at kommunens udgifter til fritvalgselever ændres som følge af reformen, da andre kommuners skoletilbud vil ændre sig. Eftersom Københavns Kommune sender flere børn til andre kommuner, end den modtager, vil der også komme en stigning i udgiften til fritvalgselever. Denne stigning er beregnet med samme procentvise stigning i udgifterne til fritvalgselever, som skolerne i København modtager som følge af reformen.

Udgifter til privatskoler, 5,0-19,1 mio.kr.

KL har udmeldt, at tilskuddet til privatskoler hæves med 42,3 mio. kr. om året på landsplan i perioden 2014-2017. Det er dog fortsat uklart, hvordan stigningen i tilskuddet påvirker Københavns udgifter til privatskoler. Udgiftsstigningen er derfor indtil videre beregnet som Københavns andel af de 42,3 mio. kr. i 2014-2017. Fra skoleåret 2017/2018 er udgiftsstigningen beregnet således, at udgiften til privatskoler stiger med samme procentvise stigning, som udgifterne til folkeskolerne i København stiger.

Ændringer i andre kommunale undervisningstilbud, 23,2 mio. kr.

I takt med at undervisningstilbuddet i folkeskolen bliver dyrere som følge af den længere skoledag, vil der også komme øgede udgifter til kommunens øvrige undervisningstilbud, hvor der også vil blive stillet krav om en øget undervisningsmængde. Det drejer sig bl.a. om de skoletilbud der ligger i regi af dag- og døgnbehandlingstilbud, interne skoler i SOF, modtagelsesklasser mv.

Finansieringsbehovet for ovenstående er beregnet med samme procentvise stigning, som udgifterne til folkeskolen og inkluderer ændringerne i lærernes undervisningstid.

750 timers tillæg til lærere 5,1 mio. kr.

KL har i august udmeldt, at kommunerne formentlig vil få øgede udgifter til det såkaldte 750-timerstillæg til lærerne, som følge af effektiviseringen af lærernes arbejdstid. Lærere har ifølge overenskomsten krav på et løntillæg, når deres undervisningstid overstiger 750 timer om året. Dette tillæg ydes som et tillæg på 108 kr. pr. undervisningstime over 750 timer.

Løntillæg til lærere ved ny overenskomst, 14,5 mio. kr.

Som konsekvens af bortfaldet af aldersreduktion i lærernes overenskomst bliver lærerne fra august 2014 økonomisk kompenseret med et nyt løntillæg. I 2013-niveau udgør tillægget ca. 4.300 kr. pr. lærer. Forvaltningen vurderer, at ca. 3.300 lærere er berettiget til tillægget, hvorfor det samlede finansieringsbehov er ca. 14,5 mio. kr.

Det er i beregningerne forudsat, at kommunen kompenseres for dette via balancetilskuddet.

Finansieringsbidrag

Forøgelse af lærernes undervisningstid, 130,6 mio. kr.

Implementeringen af den nye overenskomst for lærere bevirker, at der hjemtages en finansiering til reformen via en ændring i lærernes undervisningstid.

Udgangspunktet er, at lærernes undervisningstid øges til 734 timer om året. Dette er KL's beregningsudgangspunkt i forhold til at beregne besparelsen på lærernes arbejdstid. Den gennemsnitlige årlige undervisningstid for almen- og speciallærere i København er 664 timer. En stigning i undervisningstiden fra 664 til 734 timer om året svarer til en stigning på 1,75 undervisningstimer om ugen for den enkelte lærer.

Den gennemsnitlige undervisningstid på 664 timer om året dækker over en forskel på almenområdet og specialområdet, idet specialområdet af historiske årsager har en højere omregningsfaktor end almenlærere. Omregningsfaktoren kan enten ensrettes på de to områder eller bibeholdes med den eksisterende forskel. Dette har imidlertid ikke betydning for den samlede besparelse, men ændrer på fordelingen af besparelsen mellem almen- og specialområdet.

Færre timer i fritidstilbud, 110,9 mio. kr.

Udvidelsen af timetallet i skolen bevirker, at åbningstiden reduceres på fritidsinstitutionerne. Omlægningen af timerne fra fritidsinstitutionerne til skolerne kan dermed indgå i finansieringen af folkeskolereformen. Finansieringsbidraget på 110,9 mio. kr. tager højde for tabt forældrebetaling som følge af, at der er forældrebetaling på fritidsområdet, men ikke på skoleområdet. Herudover er modregnet yderligere midler til de fritidsinstitutioner der har tidlig indskrivning, således, at de fortsat modtager midler til at holde åbent i skoletiden og herunder morgenåbent.

Reduktionen på fritidsområdet indeholder ligesom på skoleområdet en reduktion af driftsmidlerne samt midlerne til ledelse og administration. Eftersom børnene og personalet er mindre til stede på fritidsinstitutionerne, er drifts-, ledelses- og administrationsbehovet mindre. Reduktionen svarer til den procentvise reduktion af fritidsområdets pædagogbevilling.

Ungdomsklubberne på almenområdet indgår ikke i beregningerne, da de først åbner, når skolen er lukket.

Fritvalgsbørn på fritidsområdet, 0,9 mio. kr.

Det antages, at kommunens udgifter til fritvalgsbørn falder i takt med, at udgifterne til fritidsområdet falder. Dette er på linje med, at der forventes en stigning i udgifterne til privatskole- og fritvalgselever på skoleområdet. Det forventes, at udgiftsfaldet udgør 0,9 mio. kr.

Private pladser på fritidsområdet, 0-3,5 mio. kr.

KL har udmeldt, at kommunernes udgifter til private fritidspladser ikke vil ændre sig som følge af folkeskolereformen før 2017, hvor reformens økonomiske ændringer implementeres for privatskoler og private fritidstilbud. Der forventes derfor et udgiftsfald i 2017 og frem som følge af, at private fritidstilbuds åbningstid reduceres.

Forventet DUT, 41,1 mio. kr.

Med henblik på at understøtte kommunernes implementering af folkeskolereformen løftes kommunernes serviceudgifter med 204 mio. kr. i 2014 (halv effekt) og 407 mio. kr. i 2015 og frem på landsplan. Københavns Kommunes andel heraf er en vedvarende finansiering på 41,1 mio. kr.

Kompensation for løntillæg, 22,7 mio. kr.

Udover DUT-midler til selve reformen kompenseres kommunen for de stigende lønudgifter til lærerne som følge af det nye løntillæg. Kompensationen overfinansierer kommunens udgifter til løntillægget, da København modtager ca. 10 % af kompensationen, men kun har ca. 7 % af lærerne på landsplan. Kompensationen udgør derfor 22,7 mio. kr.

Regelforenkling, 3 mio. kr.

I forbindelse med Moderniseringsaftalen gennemføres en række afbureaukratiseringsinitiativer, som i aftalen om kommunernes økonomi beskrives som 'regelforenkling'. KL har oplyst, at regelforenklingen ikke modregnes i kommunens bloktilskud.

Regelforenklingen giver imidlertid kommunen mulighed for at implementere visse effektiviseringer, som mindsker udgiftsniveauet. Det estimeres på nuværende tidspunkt, at der kan realiseres effektiviseringer for ca. 3 mio. kr.

Bilag 3. Budgetnotat om lektiehjælp og faglig fordybelse

13.08.2013

Baggrund

Det følger af aftalen mellem forligsparterne og de Konservative om folkeskolereformen, at lektiehjælp og faglig fordybelse indføres fra skoleåret 2014/2015 som et tilbud, som skolerne *skal* tilbyde, men hvor deltagelse er frivillig. Først efter næste folketingsvalg bliver deltagelse i lektiehjælp og faglig fordybelse obligatorisk (forventeligt fra skoleåret 2016/2017). Dette fremgår også af det lovforslag, der nu er sendt i høring.

Der skal derfor tages politisk stilling til rammerne for det obligatoriske tilbud fra skoleåret 2014/2015, herunder de økonomiske konsekvenser heraf.

Det fremgår af lovforslaget, at tilbuddet skal placeres i direkte fortsættelse af undervisningstiden og have et omfang på to ugentlige klokketimer for 0.-3. klassetrin og 7.-9. klassetrin og på tre ugentlige klokketimer på 4.-6. klassetrin. Den samlede understøttende undervisning – herunder lektiehjælp og faglig fordybelse – skal sammen med den fagopdelte undervisning sigte mod at opfylde folkeskolens formålsparagraf, Fælles Mål i fagene og styrke undervisningsdifferentieringen.

Indhold

Der er nedenfor beskrevet forslag til en model for organiseringen af lektiehjælp og faglig fordybelse. Modellen vil alene finde anvendelse i en overgangsperiode, indtil lektiehjælp og faglig fordybelse gøres obligatorisk efter et folketingsvalg.

Det foreslås, at lektiehjælp og faglig fordybelse afholdes på fritidshjemmene for eleverne i 0.-3. klasse, mens det for 4.-9. klasse afholdes på skolerne.

Placeringen på fritidshjemmene kan potentielt få flere af de elever, der går på fritidshjem til at vælge tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse til, da de under alle omstændigheder vil være på fritidshjemmene, hvor lektiehjælpen foregår.

For de skoler, hvor der er flere fritidshjem tilknyttede, fordeles eleverne i 0.-3. klasse på de fritidshjem, hvor de i forvejen går, så de ikke skal skifte efterfølgende. For en del af klasserne vil det betyde, at de fordeles på flere fritidshjem. Det understreger behovet for en samlet dialog om tilbuddet mellem fritidshjemmet og skolen. Placeringen af elever, der ikke går på fritidshjem, aftales som en del af samarbejdet. Der fastlægges nærmere principper herfor, som bl.a. kan

Sagsbehandler
Sanne Andersen Sepstrup

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

omfatte afstand til skolen, faciliteter, understøttelse af fritidshjemmenes økonomiske bæredygtighed mv.

Det bemærkes samtidig, at der er behov for at understøtte tilvalg af lektiehjælp og faglig fordybelse hos de elever, der ikke går på fritidshjem. På almenområdet er det 91 pct. af de københavnske elever, som går på fritidshjem, varierende fra 82 % på skolerne med den laveste dækningsgrad til 100 pct. på skolerne med den højeste dækningsgrad. For de elever, der ikke går på fritidshjem, vil det være en ulempe, at lektieordningen placeres på fritidshjemmene. Der skal derfor arbejdes videre med en understøttelse af, at også disse elever i samme omfang tilvælger lektiehjælp og faglig fordybelse.

Elever, der vælger tilbuddet til, men ikke er indskrevet på et fritidshjem, vil kun kunne være på fritidshjemmene i det tidsrum, hvor lektiehjælpen og den faglige fordybelse foregår. Hvis denne gruppe af elever er glade for at være på fritidshjemmene og gerne vil blive der efterfølgende også, kan fritidshjemmet tage en dialog med forældrene om, hvorvidt barnet i så fald skal indskrives på fritidshjemmet. Forvaltningen vurderer umiddelbart, at en del af denne gruppe af børn vil være socialt udsatte børn, der bl.a. i forhold til udviklingen af deres personlige og sociale kompetencer kan have gavn af at gå på fritidshjem. En del af børnene vil kunne opnå hel eller delvis økonomisk friplads - blandt de 11.060 børn/unge, der benytter fritidshjem eller KKFO i dag, opnår 4.500 hel eller delvis friplads, svarende til 40,7 %. I det omfang ovenstående øger den samlede dækningsgrad vil der være tale om ændrede driftsforudsætninger, og de tilhørende økonomiske konsekvenser kan tages op i efterfølgende budgetter. Ved beregningen af behovsprognoser på skoleområdet tages der udgangspunkt i en 100 pct. fritidshjemsdækning, og der vurderes derfor ikke at være behov for at udvide de fysiske rammer som følge af evt. ændret dækningsgrad for fritidshjemmene fremover.

For 4.-9. klasse afholdes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolerne med mulighed for, at skolen og klubberne kan aftale brug af klubbernes faciliteter i det omfang, det kan være relevant. Det er her forudsat, at klubberne ikke tildeles budget til at holde åbent i dette tidsrum. Forvaltningen er pt. i dialog med Undervisningsministeriet om rammerne herfor i det lovforslag, der netop er sendt i høring.

Såfremt klubberne ikke tildeles budget til at holde åbent, mens skolen tilbyder lektiehjælp og faglig fordybelse, vil det for de børn, der går i klub og fravælger lektiehjælp og faglig fordybelse, betyde, at der vil være et tidsmæssigt hul mellem skoledagens afslutning og åbning af fritids- og juniorklubberne. Hvis de skal gå hjem el. lign. i dette tidsrum, kan det betyde, at en del børn fremover vælger klubberne helt fra.

For at understøtte, at det ikke sker og mhp. fortsat at sikre fødekæden ind i ungdomsklubberne - særligt for de socialt udsatte unge - foreslås det, at der for elever på mellemtrinnet, der fravælger lektiehjælp og faglig fordybelse, i stedet tilbydes tilsyn og aktiviteter på skolen i samme tidsrum. Tilsynet varetages af en medarbejder fra skolen, mens aktiviteterne kan udvikles og varetages i samarbejde med de frivillige organisationer, der hidtil har lavet lektiecafeer mv.

Samarbejde om og rammer for lektiehjælp og faglig fordybelse

Det foreslås, at lektiehjælp og faglig fordybelse som udgangspunkt fagligt tænkes som et samlet tilbud, og at dialogen herom mellem skolen og fritidstilbud sker som en del af det samlede samarbejde mellem skole og fritidstilbud. En del af dialogen skal handle om, hvordan aktiviteterne kan bidrage til opnåelse af elevernes læringsmål.

I forhold til indholdet i tilbuddet anbefaler forvaltningen, at lektiehjælp betragtes således, at det ikke alene ses som færdighedstræning på et elementært niveau samt mulighed for at indhente, hvad eleven ikke nåede i timen. Lektier bør derimod i lige så høj grad opfattes som en mulighed for gradvist at vænne eleverne til at arbejde på egen hånd og ansvarliggøre dem i forhold til deres læring således, at der er en direkte linje fra elementær repeterende træning til aktiviteter, der i forslaget til folkeskolelov betegnes som faglig fordybelse. Følgende eksempler kan illustrere denne progression:

1. Træning af simple regnestykker
2. Stavetræning af fremmedord
3. Forberedelse af kort mundtlig præsentation af et emne på engelsk
4. Skriftlig stileopgave i dansk
5. Øve en rolle til en musical
6. Bygge en robot i LEGO, der kan løse en given opgave
7. Læse en selvvalgt fagbog, som eleven efterfølgende diskuterer med en fagperson

Opgaverne vil givetvis skulle varetages af lærere og pædagoger fra fritidstilbuddene såvel som andre faggrupper, hvor det typisk vil være lærere, der har de faglige kompetencer til at varetage den faglige fordybelse. Forvaltningen vurderer dog, at pædagogerne på fritidshjemmene vil være fagligt kompetente til at varetage både lektiehjælpen og den faglige fordybelse for de mindste elever med afsæt i en dialog herom med skolens lærere. Der kan endvidere lokalt aftales deltagelse af lærere i tilbuddet på fritidshjemmene. Pædagogerne vil med udgangspunkt i ovenstående eksempler fx kunne hjælpe med at træne relativt simple regnestykker eller øve en rolle til en musical. Fordybelse i et fagligt emne kan også ske ved at udnytte nogle af de gratis læringsmiljøer udenfor skolen og de faglige kompetencer, der er her, *jf. bilag 9*.

Det skal også ses i sammenhæng med, at det forudsættes, at de pædagoger, der fremover skal have timer på skolen, indgår som en del af skolens samlede teamsamarbejde sammen med lærerne. Der er derfor afsat midler til, at også pædagogerne deltager i udviklingen af teamsamarbejdet samt i de kommende Sommeruniversiteter for skolerne, *jf. bilag 8*. Pædagoger med timer på skolen vil ikke nødvendigvis selv stå for lektiehjælp og faglig fordybelse på fritidshjemmene, men kan i de tilfælde, hvor de ikke gør det, kunne videregive faglige overvejelser fra samarbejdet med lærerne til deres kolleger på fritidshjemmene. For de fritidshjem, hvor der ikke er pædagoger, der har timer på skolen, sikres denne dialog via ledelsessamarbejdet mellem skolen og de tilhørende fritidstilbud og i regi af det eksisterende Stærkt Samarbejde.

Når lektiehjælpen vurderes at kunne varetages både af lærere, pædagoger og andre skal det ses på baggrund af, at det også er sådan, det foregår i dag. Således er fritidshjemmene allerede i henhold til dagtilbudsloven forpligtede til at tilbyde lektiehjælp. Lektiehjælp varetages i dag af frivillige i forskelligt regi, og opgaverne i skolernes nuværende lektiecafeer (som er obligatoriske for skolerne at tilbyde i København) kan varetages både af læreruddannede og andre. Det foreslås her, at lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-3. klasse placeres på fritidshjemmene, mens det på andre klassetrin vil være et lokalt skøn, i hvilket omfang og på hvilke trin, lektiehjælp skal varetages af lærere eller kan varetages af andre faggrupper.

Det er intentionen, at varetagelse af lektiehjælpsopgaver skal ske i et tættere samarbejde med det team, som giver lektierne for, end det mange steder er tilfældet i dag. Det gælder uanset hvem, der varetager opgaven. Kvalificeringen af fx pædagoger til at varetage denne understøttende funktion indebærer derfor først og fremmest en kompetenceudvikling i forhold til samarbejde om undervisningsopgaven, *jf. ovenfor*.

Såfremt forældrene ikke er tilfredse med den lektiehjælp og faglige fordybelse, der tilbydes, vil dette skulle tages op med skolen. En egentlig klage skal rettes til skolelederen, som ifølge lovudkastet er ansvarlig for den understøttende undervisning. Såfremt det drejer sig om tilbuddet i indskoling, som varetages på fritidshjemmet, bør forældrene dog i første omgang henvende sig til lederen af fritidshjemmet.

Det foreslås, at skoler og fritidsinstitutioner gives nogle relativt faste rammer for dialogen om lektiehjælp og faglig fordybelse, så den kan foregå så smidigt som muligt, *jf. de gode erfaringer med en fælles ramme indenfor det nuværende samarbejde ("Stærkt Samarbejde")*. Rammerne består dels i et fælles koncept for dialogen om, hvordan aktiviteterne bidrager til opnåelse af elevernes læringsmål. Dels som en aftale om tidsfastsættelse og bemanning. Det vil være nødvendigt,

at der tilbydes lektiehjælp dagligt, da den faglige lektionsorganiserede undervisning ikke vil kunne bindes af, at der fx kun var lektiehjælp 2-3 dage om ugen. I indskoling er der i gennemsnit afsat ca. 20 minutter pr. dag til formålet. I praksis kunne tilbuddet lyde på 40 minutter, men bemanningen baseres på, at den enkelte elev i indskoling kun benyttede tilbuddet hver anden dag. Det vurderes at være en rimelig antagelse med afsæt i brug af de nuværende lektiecafeer, som det i København allerede er obligatorisk for skolerne at tilbyde. I den seneste undersøgelse svarede 5 pct. af eleverne, at de har anvendt lektiecafeen i løbet af den seneste uge. Selvom det kan forventes, at markant flere vil tage imod det nye tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse, vurderes det, at en væsentlig del af eleverne ikke vil benytte det regelmæssigt, før det bliver obligatorisk.

Der er ikke foretaget en nærmere undersøgelse af fritidshjemmenes fysiske rammer til at varetage lektiehjælp og faglig fordybelse for 0.-3. klasse. Fritidshjemmene er dog allerede i henhold til dagtilbudsloven i dag forpligtede til at tilbyde lektiehjælp. I forhold til den fremtidige anvendelse af lektiehjælpen, forventes det ikke, at alle elever vil ønske at gøre brug af dette tilbud, og derfor er vurderingen, at de fysiske rammer er til stede på fritidshjemmene.

Specialområdet

Der skal være mulighed for at tilvælge lektiehjælp og faglig fordybelse både på almen- og specialområdet. På specialområdet – forstået som specialklasserækker og specialskoler – vil det imidlertid ikke være hensigtsmæssigt at gennemføre den foreslåede model. Det skyldes, at der for nogle af specialtilbuddene (typiske tale- og læseklasserne) vil være tale om, at en del af eleverne går på et almenfritidshjem/klub i deres lokalområde, som kan være relativt langt fra de bydækkende skoletilbud. Det betyder, at eleverne kan være fordelt på rigtig mange forskellige fritidshjem, hvilket vil gøre det svært at sikre en tilstrækkelig kvalitet i tilbuddet på det enkelte fritidshjem. Andre specialtilbud (typisk specialskolerne) har en special-KKFO/fritidshjem tilknyttet, hvor en stor andel af børnene går. Her vil modellen kunne ligne den på almenområdet.

Det foreslås derfor, at modellen gælder for hele almenområdet, og at der på specialområdet i dialog med de enkelte skoler laves en vurdering af, hvor modellen kan fungere i praksis, og hvor der er behov for at finde nogle lokalt tilpassede løsninger. Der vurderes at være tale om relativt få tilbud, hvor der i givet fald vil være behov for at finde særskilte løsninger. Eventuelle midler hertil finansieres via strukturpuljen i overgangsfasen, jf. bilag 5, og der tages herefter stilling til den permanente løsning og finansiering.

De økonomiske konsekvenser

I den samlede oversigt over finansieringen af folkeskolereformen er indeholdt en såkaldt økonomisk basismodel, hvor lektiehjælp og faglig fordybelse er forudsat placeret på skolerne på alle klassetrin.

Den ovenfor beskrevne model, hvor lektiehjælp og faglig fordybelse placeres på fritidshjemmene for eleverne i 0.-3. klasse og på skolerne for 4.-9. klasse, indebærer ift. basismodellen en mindreudgift på 0,7 mio. kr. i 2015, jf. tabel 1.

Det bemærkes, at lovforslaget om ændring af folkeskoleloven den 21. august 2013 blev sendt i høring. Forvaltningen er pt. i dialog med Undervisningsministeriet om tolkning af dele af lovforslaget, herunder af rammerne for lektiehjælp og faglig fordybelse. Såfremt det viser sig, at lektiehjælp skal foregå på skolen, og fritidshjem/KKFO'er skal holde åbent i samme periode, vil det øge finansieringsbehovet med 18,4 mio. kr. årligt for 0.-3. klasse ved denne form for dobbeltdækning. Hertil kommer et yderligere finansieringsbehov på 16,4 mio. kr. årligt for 4.-7. klasse, hvis fritidsklub/juniorklub tilsvarende skal holde åbent, mens der tilbydes lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen ved denne form for dobbeltdækning.

Tabel 1. Økonomiske konsekvenser ved i forhold til det samlede finansieringsbehov for folkeskolereformen

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Basismodel, jf. den samlede finansieringsudfordring	0	0	0	0
0.-3. kl. på fritidshjem, 4.-9. kl. på skolen*	-300	-700	-400	0
Serviceudgifter i alt	-300	-700	-400	0
Yderligere forhold under afklaring med Undervisningsministeriet:				
Lektiehjælp på skole (dobbeltdækning 0.-3. klasse)	7,7	18,4	10,7	0,0
Lektiehjælp på skole (dobbeltdækning 4.-7. klasse)	6,8	16,4	9,6	0,0

Note 1: Det fremgår af aftalen mellem forligspartierne og Konservative, at ordningen gøres obligatorisk efter næste folketingsvalg. Det er her forudsat, at det er fra skoleåret 2016/2017. Bemærk, at der i tabellen vises økonomiske konsekvenser ved modellerne ift. den opstillede finansieringsudfordring og dermed ikke den samlede udgift til aktiviteterne. Forvaltningen vil udarbejde en model for afregninger mellem skoler og fritidsinstitutioner.

*Hertil kommer udgifter evt. udgifter til at finde lokale løsninger for enkelte skoler på specialområdet, jf. bilag 6 om strukturpuljen.

Bilag 4: Samling af morgenåbent ved skolerne

dd. m. 2013

Baggrund

Som følge af det nationale forlig om folkeskolereformen er det bl.a. besluttet at indføre en længere skoledag på alle klassetrin, ny tid til understøttende undervisning, lektiehjælp og faglig fordybelse samt en klar ambition om, at pædagoger og andre faggrupper i højere grad skal være en del af børnenes skoledag. Som en udløber af disse ambitioner blev det som en del af aftalen om kommunernes økonomi for 2014 besluttet, at en del af reformen skal finansieres gennem frigjorte ressourcer fra fritidstilbud pga. reduceret åbningstid.

I Københavns Kommune er der indført morgenåbning i alle kommunens fritidshjem og KKFO'er. Institutionerne åbner typisk fra kl. 7 og lukker igen, når skolen starter. Det medfører et gab mellem tiden, personalet bruger om morgenen med børnene til tiden, hvor børnene efter endt skole er tilbage i fritidsinstitutionen. Dette gab bliver større, når skoledag forlænges.

Det anslås, at i gennemsnit ca. 10 pct. af en institutions børn benytter morgenåbningstilbuddet en enkelt eller flere gange om ugen. Det er en ledelsesopgave at afpasse personaleressourcerne inden for den givne ramme, så det matcher med antallet af børn, der møder op i institutionens åbningstid. For at imødegå uforudsete hændelser (forsinkelser, sygdom) anbefales det dog, at der altid er mindst 2 personer, der åbner institutionen. Med det lave børnefremmøde til tilbuddet om morgenåbent pr. institution, bruges der derfor pt. mange ressourcer pr. barn til tilbuddet.

Indhold

Det foreslås, at tilbuddet om morgenåbning flyttes fra fritidsinstitutionerne, placeres ved skolerne og åbnes for alle børn, og ikke kun indmeldte på fritidshjem. Fordelene ved at flytte morgenåbent til skolerne vil være, at:

- Børnene højest oplever ét skift i fysisk opholdssted i løbet af dagen, frem for to skift for de børn, der i dag gør brug af morgenåbning. Disse børn starter først dagen i fritidsinstitutionen, følges derefter i skole og følges efter skole tilbage til institutionen. Ved at placere morgenåbent ved skolen kan barnet starte dagen ved skolen i kendte omgivelser, fortsætte i skolen og først efter endt skoledag skulle skifte omgivelser. For særligt socialt udsatte børn eller børn hvis forældre har skæve arbejdstider vil dette betyde en roligere hverdag.
- Forældre vil mere fleksibelt kunne benytte sig af tilbuddet om morgenåbent givet, at de kan aflevere børnene i et udvidet

Sagsbehandler

Navn

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

tidsrum som følge af placeringen ved skolen. Det vil bl.a. ikke være nødvendigt at afsætte tid til følgeordning (på- og afklædning af fx vintertøj, transport) til og fra fritidshjemmene og over i skolen.

- Placering af morgenåbent ved skolerne vil være et skridt frem mod større sammenhæng i det pædagogiske personales hverdag på skolerne, herunder inddragelse og planlægning af arbejdsopgaver, når de jf. reformens intentioner i højere skal indgå i skolehverdagen. Det vil samtidig give mulighed for mere sammenhængende pædagogiske fuldtidsstillinger på skolerne.
- At der kan ske en effektivisering af de personaleressourcer, der anvendes til morgenåbning. Det er vurderingen, at der som oftest møder få børn op om morgenen i forhold til den minimumsbesætning, fritidshjemmet/KKFO'en skal benytte til formålet. Derved benyttes forholdsvis mange ressourcer til få børn. Ved at samle morgenåbent ved skolerne kan der samles flere børn, og der kan samles flere pædagoger til opgaven, hvilket kan styrke det faglige miljø omkring tilbuddet om morgenåbent og sammenhængen til resten af barnets dag på skolen.
- En styrket udnyttelse af pædagogernes arbejdstid. Gabet mellem den børnerettede tid ved morgenåbent på fritidsinstitutioner og til at børnene igen er tilbage i fritidsinstitutionerne efter endt skoledag vil løbende vokse, såfremt der ikke gennemføres strukturelle justeringer. Det er en central del af reformen, at pædagogerne i højere grad skal være en del af skolehverdagen, og det er forvaltningens anbefaling, at den mulighed udnyttes, således at der fortsat kan tilbydes et attraktivt arbejdsmiljø og -opgaver for det pædagogiske personale.

Det er afgørende, at kvaliteten af tilbuddet om morgenåbent lever fuldt op til de nuværende rammer for morgenåbent på fritidsinstitutionerne, inkl. finansiering af fx morgenmad til børn, der afleveres tidligt. Som på fritidshjemmene skal børnene opleve en rolig og ustresset start på dagen, som skaber de bedste forudsætninger for børns trivsel og læring. Der skal derfor gøres brug af de rette lokaler, og der skal være et kvalificeret pædagogisk personale til at løfte opgaven, som er kendte af børnene. Dette sikres ved, at det samme pædagogiske personale, der leverer morgenåbent, også er en del af det pædagogiske arbejde i løbet af børnenes skoledag.

Som konsekvens af forslaget om indførelse af morgenåbent ved skolerne vil fritidsinstitutionernes mulighed for at opretholde fuldtidsstillinger sættes under yderligere pres. Som følge af folkeskolereformen kan det ikke undgås, at fritidsområdet vil gennemgå en forandring. Pædagogernes rolle i skolen bliver væsentligt større som følge af

reformen, og et øget befolkningstal i København vil samtidig også medføre et større behov for pædagogisk personale på fx 0-6 års området.

Som en del af reformen vil der blive udarbejdet en analyse, der skal pege på, hvilke løsningsmuligheder der skal etableres, for at pædagogerne fremadrettet enten primært er tilknyttet en skole som arbejdsplads, eller tilbydes ansættelse i klyngen eller ungdomsklubben, således at alle pædagoger fortsat har mulighed for at sikre sig heltidsstillinger med fokus på en sammenhængende hverdag med tydelig ansvarsområde og ledelse.

De økonomiske konsekvenser

Ved at placere morgenåbent ved de 57 almen- samt 9 specialskoler i København frem for på alle 164 KKFO og fritidshjem, hvor morgenåbent aktuelt er placeret, forventes der en årlig besparelse på ca. 9,8 mio.kr.

Det bemærkes, at der fortsat er afsat midler til tidlig indskrivning i fritidsinstitutionerne samt i de 12 uger, hvor skolen holder lukket. Der vil derfor fortsat være økonomi afsat samt kapacitet til opgaven vedr. tidlig indskrivning samt de udvidede åbningstider i sommerferien. Lokalt vil man – parallelt med situationen i dag – skulle sikre, at der er den rette normering til fritidshjemstilbuddet i denne periode.

For de fleste skoler er der de rette faciliteter enten på skolen, eller fritidsinstitution eller KKFO placeret ved skolen, til at holde morgenåbent – herunder fx aktivitetsrum, stillerum mv. Der afsættes dog en økonomisk ramme på 3 mio. kr. til, at alle skoler kan skabe de rette fysiske rammer for morgenåbent de steder, hvor de i dag ikke er til stede. Midlerne afsættes på anlægsrammen til entreprisomkostninger og inventarudgifter.

I beregningen er der taget udgangspunkt i, at hver skole i gennemsnit har morgenåbent i 1 time og 45 minutter, dvs. at skolerne åbner kl. 6.15. Dermed fastholdes det nuværende serviceniveau, hvor omkring halvdelen af alle fritidsinstitutioner tilbyder morgenåbent kl. enten 6.15 eller 6.30. Det konkrete åbningstidsbehov ved de enkelte skoler vil skulle kvalificeres.

Derudover er der medtaget en lige fordeling af årsværk mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere, og forældrebetalingen er trukket ud som følge af, at man ved at flytte morgenåbning fra fritidsinstitutionssektoren ikke kan opkræve forældrebetaling fremadrettet. Evt. stigende brug af morgenåbent vil kunne medføre et justeret behov for ressourcer til tilbuddet om morgenåbning på sigt.

Tabel 1. Serviceudgifter

Mio. kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Skoler				
Omlægning af morgenåbent fra fritidshjem til skole	-4,8	-11,4	-11,4	-11,4
Afskaffelse af morgenfølgeordning	-0,6	-1,5	-1,5	-1,5
Forældrebetaling	1,3	3,1	3,1	3,1
Samlet driftsændring efter at forældrebetalingen er trukket ud.	-4,1	-9,8	-9,8	-9,8

Anlægsmidler

1000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Anlægsudgifter</i>				
-	3			
Anlægsudgifter i alt	3			

Bilag 5. Udvidet åbningstid for juniorklub

19-08- 2013

Baggrund

I dag benytter ca. 76 pct. af de københavnske børn i 4.-5. klasse tilbuddet om fritidsklub, mens ca. 42 procent af de københavnske større børn i alderen 12-13 år benytter tilbuddet om juniorklub.

I takt med, at skoledagens længde øges med implementering af folkeskolereformen, vil timerne i klubtilbuddet (både fritidsklub og juniorklub) alt andet lige blive reduceret. Dette kan potentielt betyde, at flere børn fremadrettet vil fravælge klubtilbuddene, hvilket særligt vurderes problematisk for juniorklubbørn, herunder især de større børn, der kommer fra udsatte områder.

Den lavere dækningsgrad og åbningstid i juniorklubtilbuddet betyder, at det i dag især er i de 12–13 årige, der mister deres tilhørsforhold til det organiserede fritidsliv. Herefter er det erfaringsmæssigt svært at få de større børn og unge, til at starte i klub igen, når de bliver gamle nok til at gå i ungdomsklub fra det 14. til det 17. år. Det er især problematisk for de større børn/unge fra de udsatte områder, som har særlig brug for den socialpædagogiske støtte, ungdomsklubben tilbyder, bl.a. for at fastholde uddannelsesperspektivet og som kriminalitetsforebyggende tilbud.

Løsning

Det anbefales, at der afsættes midler til en udvidet åbningstid på juniorklubområdet. I dag er åbningstiden den samme som for fritidsklubben (30 timer) og foregår i de samme lokaler i tidsrummet 12 – 18 på hverdage. En udvidet åbningstid fastlægges lokalt efter behov og kan fx ligge i følgende tidsrum:

- Om eftermiddagen (for de børn der fravælger tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse på skolen)
- I de tidlige aftentimer evt. til kl. 21.00 samt fredag aften (et meningsfuldt alternativ til gaden)
- Søndag (ligeledes et alternativ til gaden, når andre tilbud er lukkede)

En udvidet åbningstid vil understøtte, at der skabes et attraktivt tilbud, som kan fastholde de unge i juniorklubben frem mod overgangen til ungdomsklubben. Dermed vil tilbuddet kunne understøtte den kriminalpræventive indsats samt understøtte de unges uddannelsesperspektiv.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

Økonomi

Det anbefales derfor, at der afsættes en driftsramme på 9,8 mio. kr. årligt, svarende til den besparelse der er ved at samle morgenåbent ved skolerne.

Det foreslås, at midlerne fordeles efter de samme principper som for ungdomsklubberne, således at klubber, der arbejder med større sociale udfordringer, vil have forholdsvis flere ressourcer til det socialpædagogiske arbejde. Såfremt beløbene blev fordelt fladt på tværs af alle juniorklubber, vil det svare til en udvidet åbningstid på 2½-3 timer ugentligt for alle juniorklubber. Den udvidede åbningstid afhænger af, om timerne placeres inden kl. 18.00 eller om aftenen/weekenden på grund af aften/weekend tillæg).

Det bør understreges, at der er afsat midler til udvidet åbningstid på både almen- og specialområdet, således at specialbørn modtager samme tilbud som børn på almenområdet. Fritidsinstitutioner på specialområdet opererer imidlertid ikke med samme aldersinddeling og åbningstid som institutioner på almenområdet. Der vil derfor skulle findes en hensigtsmæssig måde at udnytte den udvidede åbningstid for specialbørn, således at tilbuddet tilgodeser specialbørn i den pågældende aldersgruppe bedst muligt.

Tabel 1. Serviceudgifter

Mio. kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Udvidet åbningstid for juniorklub	4,1	9,8	9,8	9,8

Bilag 6. Strukturpulje

19-08- 2013

Baggrund

Med folkeskolereformen øges undervisningstiden, sådan at skoledagen udvides for alle elever. Dermed bliver den tid, som børnene tilbringer i fritidstilbud mindre.

Det er en klar målsætning i implementering af reformen, at eleverne i den københavnske folkeskole fortsat bliver tilbudt attraktive og velfungerende fritidstilbud. En udvidelse af skoledagen vil dog stille fritidsområdet over for en række gennemgribende strukturelle udfordringer med betydning for den enkelte institutions mulighed for at fortsætte et økonomisk bæredygtigt tilbud og fastholde kvalificerede medarbejdere. Derudover vil den reducerede åbningstid, flytning af morgenåbent til skolerne og lektiehjælp for klubbørn på skolerne reducere bevillingen til fritidsområdet betydeligt.

Løsning

For at skabe det rette afsæt for de nødvendige strukturtilpasninger på fritidsområdet forslår forvaltningen, at der afsættes en midlertidig strukturpulje til understøttelse af fritidsområdet i en omstillingsproces (fase1), indtil der politisk er taget stilling, hvordan fritidshjem- og klubstrukturen skal se ud på længere sigt, og fremtidens fritidsstruktur er implementeret (fase 2).

Stillingtagen til fremtidens fritidsstruktur forudsætter en grundig analyse af fritidstilbuddene, øvrige faciliteter i skolerne nærmiljø (fx i Fritids- og Kulturforvaltningen), foreningslivet og de fysiske rammer på skolerne. Ligesom konkrete løsninger skal tænkes sammen med behovsprognoser og anlægsplaner på både skole, dagtilbud og fritidstilbud.

Med de positive erfaringer forvaltningen gjorde i forbindelse med implementering af klyngestrukturen, hvor der blev afsat en strukturpulje (svarende til halvdelen af besparelsen ved etablering af klyngestrukturen), vurderer forvaltningen, at der i forbindelse med de ændrede vilkår på fritidsområdet bør afsættes en pulje på minimum 25 mio. kr. (helårseffekt). Puljens størrelse afspejler omfanget af den kapacitet, der påvirkes af besparelsen (fritidshjem, fritidsklubber, juniorklubber) sammenholdt med klyngebesparelsen, som påvirkede hele dagområdet.

Det bemærkes, at fritidsområdet samlet set reduceres med ca. 111 mio. kr. årligt, svarende til ca. 13 pct. af den nuværende bevilling. Reduktionen kan henføres til den kortere åbningstid i fritidsinstitutionerne (inkl. specialområdet). Besparelsen dækker

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

hovedsageligt over reducerede midler til personale. Disse midler inkluderer placering af lektiehjælp på fritidshjem/KKFO for 0.-3. klasse, flytning af tilbud om morgenåbent fra fritidshjem til skolerne og udvidet åbningstid på juniorklubber. Midlerne skal anvendes til at finansiere den udvidede åbningstid på skolerne.

Det bemærkes, at skolernes tilkøb af pædagogisk personale, der skal varetage opgaver på skolen, vil mindske de økonomiske udfordringer for fritidsområdet. Omfanget af dette vil imidlertid bero på individuelle lokale løsninger, som ikke kendes på nuværende tidspunkt.

Strukturpuljens anvendelse og formål

Den midlertidige strukturpulje foreslås udmøntet med følgende formål:

- 1) At lette overgangen for institutionerne til en ny struktur på fritidsområdet
- 2) At sikre, at forvaltningen ikke mister kapacitet, som vil kunne anvendes i den fremtidige fritidshjem- og klubstruktur
- 3) At understøtte, at der sikres gode rammer for et ligeværdigt samarbejde mellem fritidsområdet og skole omkring den samme børnegruppe
- 4) At sikre en ordentlig håndtering af personalemæssige ressourcer, herunder at der ikke mistes dygtige medarbejdere i omstillingsprocessen, inden tilpasningerne af fritidshjem- og klubstrukturen er på plads i fase 2.

Strukturpuljen kan bl.a. medfinansiere følgende løsningsmuligheder:

- Fusioner/sammenlægninger
- Omlægning af pladser til en anden børnegruppe med højere pladspris, f.eks. børnehave eller vuggestuepladser
- Merudgifter ved personalemæssige omstruktureringer

Økonomiske konsekvenser

Beregningen af strukturpuljen tager afsæt i følgende forudsætninger:

- Ingen dobbeltdækning for lektiehjælp i overgangsperioden
- Lektiehjælpen samles på fritidshjemmene fra 0.-3. klasse og på skolen fra 4.-9. klasse.
- Morgenåbent flyttes til skolerne
- Juniorklubber tilføres midler til udvidet åbningstid

Såfremt ovenstående forudsætninger ændrer sig, vil det også have betydning for størrelsen af strukturpuljen.

Strukturpuljen afsættes i en midlertidig periode fra august 2014 til udgangen af skoleåret 2015/2016 for at understøtte den tilpasning til en ny struktur, som reformen vil medføre, *jf. tabel 1.*

Den konkrete udmøntning af puljen vil blive forelagt udvalget i februar/marts 2014.

Tabel 1. Finansieringsbehov til omstrukturering på fritidsområdet (inkl. special)

Mio. kr.	2014	2015	2016	2017
Strukturpulje uden dobbeltdækning, morgenåbent på skoler og delt lektiecafe FH/skole	9,3	22,3	13,0	0,0

Anm.: Der er ikke medregnet evt. anlægøkonomiske konsekvenser af en ændret struktur i ovenstående tabel.

Bilag 7a. Skolemad på alle skoler og udvidelse af tilskudsordning

16.08. 2013

Baggrund

Med folkeskolereformen indføres en længere og mere aktiv skoledag, hvilket øger behovet for en god madordning samt et fornuftigt eftermiddagsmåltid.

En madordning er både en fordel for børnefamilier, der er travle, eller på anden vis mangler overskud i dagligdagen, for skolen der får indlæringsparate børn efter frokost, og for eleverne, hvor en god frokost kan give bedre sundhed, indlæring og maddannelse – både på kort og langt sigt.

I dag har 42 ud af 65 københavnske skoler en madordning (heri indgår specialskoler). Skolemad efterspørges endvidere af de skoler og forældre, der ikke har et skolemadstilbud.

Der er behov for en særlig indsats i forhold til børn fra familier, der er dårligt stillet økonomisk, og som derfor ofte ikke råd til skolemad. Samtidig er det ofte dem, der har mest brug for at få et sundt måltid ift. indlæring og trivsel, når de starter i de københavnske skoler. Som en del af madordningen gennemføres et målrettet tilskud til elever fra fattige familier, således at disse børn understøttes i at kunne tilvælge skolemad

Indhold

- a. **Skolemad på alle skoler** – der indføres madordninger på alle de skoler, som ikke har en skolemadsordning i dag, og hvor det er muligt at etablere anlæg til formålet.
- b. **Flere får tilskud til skolemaden** - den nuværende tilskudsordning udvides, således at flere børn fra familier, der er dårligt stillet økonomisk, kan få tilskud til skolemaden.

a. Skolemad på alle skoler

42 skoler har allerede en madordning. Med forslaget vil yderligere 15 skoler få en skolemadsordning. På otte skoler er det enten ikke muligt eller relevant at etablere en madordning. Forslaget medfører et mere ensartet serviceniveau på folkeskolerne og bidrager til øget chancelighed, da en god frokost giver mulighed for, at alle børn sikres bedre sundhed, indlæring og maddannelse – både på kort og langt sigt.

b. Udvidelse af tilskudsordning

I dag kan ca. 2.700 elever fra familier med lav indkomst få tilskud til skolemad. Vedtages forslag a. med skolemad på flere skoler vil i alt ca. 3200 elever kunne få tilskud. Med forslag både a og b, hvor den

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

eksisterende tilskudsordning udvides, vil i alt ca. 5.700 elever være berettiget til en grad af tilskud til skolemaden.

Det målrettede tilskud til børn fra familier med lav indkomst sikrer, at også børn fra disse familier har mulighed for at købe skolemaden, idet prisen for skolemaden bliver indkomstrelateret, ala fripladsordningen i daginstitutioner, hvor man får en større grad af friplads desto lavere indkomst.

De økonomiske konsekvenser

En udvidelse af antallet af skoler med madordning vil medføre øgede driftsudgifter for skolemaden samlet set. Derudover vil der være en anlægsudgift til etablering af EAT-boder på flere af skolerne

Udvidelsen af skoler med skolemaden vil blive implementeret i løbet af 2014, og der vil derfor ikke være fuld skolemadsdrift på alle skoler før 2015.

Tabel 1. Serviceudgifter

1000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
a. Udvidelse af antal skoler				
- Drift	8.400	11.000	11.000	11.000
- Implementering	500			
b. Udvidelse af tilskudsordning				
- Drift	2.000	4.200	4.200	4.200
Serviceudgifter i alt	10.900	15.200	15.200	15.200

Tabel til anlægsudgifter

Tabel 2. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2013	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>						
- Forprojektering						*
-						
Anlægsudgifter i alt		17.000				
Heraf til KEjd						
<i>Afledte serviceudgifter:</i>						
- Vedligehold og drift						
-						
Afledte serviceudgifter i alt						

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 eller 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Bilag 7b: Eftermiddagsmad i skolen

dd. m. 2013

Baggrund

Med indførelsen af en længere skoledag bliver det relevant at tilbyde eleverne i 4. – 9. klasse et eftermiddagsmåltid.

Sagsbehandler

Navn

Indhold

Det foreslås at indføre én af følgende modeller:

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

- a. at der indføres et gratis eftermiddagsmåltid til alle elever i 4. – 9. klasse
- b. at børn i 4. – 9. klasse får mulighed for at købe et eftermiddagsmåltid

a. Gratis eftermiddagsmåltid til alle elever

Denne model vil være en udvidelse af det nuværende serviceniveau.

b. Tilbud om brugerbetalt eftermiddagsmåltid

Eleverne i 4. – 9. klasse får mulighed for at købe et eftermiddagsmåltid til ca. 10 kr. Modellen indebærer, at elever der kan få tilskud til EAT, kan købe eftermiddagsmaden til 5 kr.

Beskrivelse af forslagene

Begge ovenstående forslag sikrer et sundt og mættende eftermiddagsmåltid til eleverne, hvilket gør, at de kan fungere optimalt og have energi til resten af dagen. Alt efter hvilken frokostordning og fysiske rammer der i forvejen er på skolen (EAT, madskole, ingen madordning), kan der etableres forskellige lokale løsninger for mad samt bestilling af denne. Finansieringen sikrer, at der enten kan tilberedes eftermiddagsmad på skolen eller indkøbes mere eller mindre færdigt tilberedte, sunde eftermiddagsmåltider.

Eftermiddagsmad til 0. – 3. klasse

Der justeres ikke i det nuværende tilbud om eftermiddagsmad for skolebørn i 0. – 3. klasse, så dette tilbud er fortsat placeret på fritidshjem/KKFO. Skoledagen for 0. – 3. klasse slutter kl. senest 13.30 frem mod 2016, så i denne periode er det ikke relevant at placere eftermiddagsmadstilbuddet på skolen.

Det skal undersøges, hvorvidt der fra år 2016 vil være behov for at servere eftermiddagsmad for indskolingseleverne på skolerne. Dette afhænger af den konkrete tilrettelæggelse af den længere skoledag, når folkeskolereformen er fuldt indfaset.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt model a vælges, er der på sigt brug for anlægsmidler til at håndtere de større mængder mad. Omfanget af de fornødne anlægsmidler skal afdækkes, da der er betydelig forskel på de eksisterende forhold på skolerne. For begge modeller afsættes en

anlægsramme, primært til brug for mindre investeringer, såsom kølekapacitet og andre tilpasninger på skolerne. Der afsættes en ramme på 6 mio. kr. til dette formål

Serviceudgifter, model a

1000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
a. Gratis eftermiddagsmåltid 4. – 9. kl.				
- udvikling/implementering/analyse	500			
- drift	16.500	33.000	33.000	33.000
Serviceudgifter i alt	17.000	33.000	33.000	33.000

Serviceudgifter, model b

1000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
b. Brugerbetalt eftermiddagsmåltid 4. – 9. kl.				
- udvikling/implementering/analyse	500			
- drift	2.200	4.400	4.400	4.400
- tilskud til elever fra økonomiske dårligt stillede familier (4.-10.klasse)	600	1.100	1.100	1.100
Serviceudgifter i alt	3.300	5.500	5.500	5.500

Anlægsmidler

1000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Anlægsudgifter</i>				
-	6.000			
Anlægsudgifter i alt	6.000			

Bilag 8. Kompetenceudvikling

22.08.2013

Baggrund

For at opnå intentionen med folkeskolereformen er det bl.a. afgørende, at ledere, lærere og pædagoger har et højt fagligt niveau. Organisatorisk og faglig understøttelse i form af kompetenceudvikling er derfor en central forudsætning for en succesfuld implementering.

Skoleledelserne har en særlig rolle i den forandringsproces, som folkeskolen står over for i de kommende år. Derfor skal de klædes godt på til at skabe medejerskab og motivation blandt medarbejderne i implementeringen af reformen og lov om arbejdstid for lærere. En væsentlig del af tiltagene, der foreslås igangsat, vil derfor være rettet mod skolernes ledelser.

Det er ligeledes afgørende for en succesfuld implementering, at der er en åben og tillidsfuld dialog om forandringsprocessen lokalt. De lokale MED-udvalg vil derfor være helt centrale aktører i tilrettelæggelsen af de konkrete initiativer på den enkelte skole. For at sikre dette, tilrettelægges MED-uddannelsen for skoleområdet således, at der sættes fokus på de forandringer, der i de kommende år sker i skolen som organisation og på de særlige krav, det stiller til MED-organisationen.

Indhold

Det foreslås, at der igangsættes en række kompetenceudviklingsaktiviteter fra 2014 med særlig vægt på:

- Styrkelse af samarbejdet mellem medarbejderne om elevernes læring og resultater
- Skoleledelsen som tydelig, involverende ledelse og ansvarlig for et godt arbejdsmiljø på skolen (og dermed afgørende for en succesfuld implementering).
- En tydelig og stærk rolle for den nye MED-organisering i initiativerne, så medarbejdernes medindflydelse, medbestemmelse og medansvar for udviklingen af skolen sikres som en del af tillidsdagsordenen i København

Overordnet kan aktiviteterne opdeles i tre hovedindsatser:

1. Etablering af kommunalt korps af læringsagenter
2. Aktiviteter målrettet ledere (både skoleledere og fritidshjemsledere)
3. Aktiviteter målrettet medarbejdere (fokus på læringsmål og teamsamarbejde)
4. Aktiviteter målrettet skolernes MED-udvalg (disse aktiviteter finansieres som led i implementeringen af den nye MEDaftale,

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

ikke som led i Folkeskolereformen – udgifter hertil indgår derfor ikke i tabel 1 nedenfor)

Der er afsat statslige puljemidler (DUT midler) til kompetenceudvikling af medarbejdere bredt set. Disse midler anvendes til at finansiere de foreslåede aktiviteter delvist.

Børne- og Ungdomsforvaltningen er herudover i gang med at afdække kompetenceudviklingsbehovet i forhold til at sikre fuld kompetencedækning i folkeskolens undervisningsfag (tidligere linjefag). Behovsafdækningen på skolerne skal bidrage til et samlet overblik over, hvad der konkret skal til for at sikre fuld kompetencedækning og forventes afsluttet primo 2014. Der kan på den baggrund blive brug for at fremsætte yderligere budgetønsker i forbindelse med budget 2015.

1. Korps af læringsagenter

Med de store forandringer i skolens arbejds- og samarbejdsformer bliver der behov for understøttelse fra flere forskellige vinkler. Udover de kompetenceudviklingsinitiativer, der beskrives nedenfor, vil både skoleledere og lærerteams få brug for hjælp og konkret inspiration i forandringsprocessen.

Med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen vil der blive oprettet et nationalt korps af ca. 40 læringskonsulenter, som skal tilbyde kommuner og folkeskoler rådgivning om kvalitetsudviklingen af folkeskolen. Da korpset på 40 læringskonsulenter skal dække hele landet, er det vurderingen at der vil være brug for yderligere lokal support i København (det nationale læringskorps vil svare til 0,07 læringskonsulent per københavnsk skole).

Derfor anbefales det, at der i en 3-årig periode oprettes et supplerende korps af læringsagenter i København (i alt 8 årsværk), der med en intensiv indsats skal hjælpe skolerne i forandringsprocesserne og derved understøtte implementeringen af reformen. Korpset skal samarbejde med det nationale korps og have særligt fokus på:

- Arbejdet med individuelle læringsmål for eleverne
- Udvikling af teamarbejdet på skolerne, herunder samarbejde omkring læringsmål og sammenhængen mellem de fagopdelte lektioner og den nye understøttende undervisning
- Ledelsessupport/rådgivning både ift. reformen og i forhold til den nye arbejdstidsaftale.
- Generel understøttelse og inspiration som led i forandringsprocesserne

Hovedparten af korpset vil være fuldtidsansatte i korpset og frikøbes dermed i en kortere eller længere periode.

2. Aktiviteter målrettet ledere

KL iværksætter i efteråret 2013 et kompetenceudviklingstilbud til skoleledere. Forløbet vil på tre dage komme omkring alle reformens centrale elementer og vil dermed kvalificere lederne udgangspunkt ift. implementering af reformen. Forvaltningen vurderer, at de københavnske skoleledere vil have stor gavn af at deltage i kurset,

I tillæg hertil vurderes der dog at være behov for at komme dybere og mere konkret ned i den forandringsledelse, som reformen påkræver af lederne. Det sker gennem et supplerende program med kompetenceudvikling af både skoleledere og fritidsinstitutionsledere, der indeholder:

- En årlig seminardag for ledelsesteamene på skolerne samt fritidshjemslederne med fokus implementering af reformen i København og den ledelsesmæssige opgave.
- Coaching/rådgivning af skolernes ledelsesteam og skolelederne individuelt.
- Kortere kursusaktiviteter bygget op omkring forskellige temaer, som fx arbejdstidsplanlægning, forandringsledelse og kommunikation, aktionslæring, samarbejde på tværs af fagligheder
- Etablering af en række faciliterede netværk til at understøtte udvikling af professionelle læringsfællesskaber på ledelsesniveau.

Aktiviteterne er som udgangspunkt obligatoriske, men det kan aftales med områdechefen, hvis der er enkelte af temaerne, som skolen ikke behøver at deltage i.

3. Aktiviteter for medarbejdere

Udover aktiviteterne for lederne er der også behov for at sikre, at medarbejderne på skolerne i fællesskab reflekterer over, hvad reformen betyder for deres praksis og samarbejde om børnenes læring og resultater.

Der foreslås derfor et forløb opbygget som et eksemplarisk læringsforløb (aktionslæring), hvor deltagerne lærer gennem arbejdet med konkrete opgaver. Som en del af forløbet vil der bl.a. være træning i at give professionel feedback samt varetagelse af understøttende undervisning med nye faggrupper.

Der afsættes midler til 25 timer pr årgangsteam til brug for den ekstra mødeaktivitet, som den praksisnære kompetenceudvikling medfører. Midlerne er tiltænkt at skulle dække både lærere, pædagoger og andre faggruppers deltagelse i forløbene. Ligeledes afsættes der midler til MED-udvalgets forberedelse og opsamling på forløbet. Forløbet afsluttes med en temadag i 2016 for alle medarbejdere.

Forløbet understøttes af en seminardag for hele skolen i 2014, hvor skolerne kan dykke ned i reformens konkrete betydning for dem og

sætte spot på deres kultur og samarbejde omkring elevernes læringsmål og resultater.

Herudover vil der være en række andre aktiviteter målrettet medarbejderne, bl.a:

- Teamcoaching til medarbejderteam, der har særligt behov for det.
- Undervisningsobservation som kvalitetsudvikling, svarende til det forløb lederne har været igennem de seneste år.
- Pædagogdeltagelse på sommeruniversitet, herunder i forløb om understøttende undervisning og undervisningsdifferentiering.

Det er et vigtigt led i reformen at kompetenceudvikling for lærere og pædagoger skal understøtte at lærere har undervisningskompetence – svarende til linjefag – i de fag de underviser i, samt styrke prioriterede områder og målsætninger i folkeskolereformen som f.eks. bevægelse og understøttende undervisning. Udover de nævnte aktiviteter vil der derfor de næste år blive tale om en omfattende kompetenceudvikling af mere specifik faglig karakter.

Forvaltningen har på dette tidspunkt ikke det fulde overblik over hvilke kompetenceudviklingsindsatser, der vil være påkrævet i den forbindelse. Når det nødvendige datamateriale foreligger, udarbejder forvaltningen en plan for, hvordan den fulde kompetencedækning kan opnås.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Korps af læringsagenter i København (8 årsværk)	5.500	5.500	5.500	0
Aktiviteter for skoleledere/-ledelser	2.300	2.200	2.100	2.100
Aktiviteter for medarbejdere	17.900	12.700	15.800	8.400
Udgifter i alt	25.700	20.400	23.400	10.500
<i>Statslige puljemidler til kompetenceudvikling (ledere)</i>	-2.300	-2.300	-	-
<i>Statslige puljemidler til kompetenceudvikling (medarbejdere)</i>	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
I alt	16.400	11.100	16.400	3.500

Tabel 2. Tidsangivelse for driftsprojekt

	Måned og år
Projekt igangsat	August 2013
BR-bevilling givet	
Projekt sat i fuld drift	Januar 2014
Projekt afsluttet	December 2017

Bilag 9. Gratis anvendelse af læringsmiljøer uden for skolen

22-08- 2013

Baggrund

En af de centrale faglige intentioner i aftalen om et Fagligt løft af folkeskolen er, at folkeskolen skal åbne sig mere over for det omgivende samfund, og der skal skabes en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv. Åbningen af skolen vil understøtte arbejdet med at skabe en mere konkret, praksisnær og engagerende undervisning for alle børn og derved fremme, at de når deres læringsmål.

København er i den favorable situation, at der findes en række unikke læringsmiljøer uden for skolen, der kan understøtte den faglige læring i folkeskolen på nye måder.

Der er tale om museer og kultur- og naturinstitutioner, som bl.a. understøttes af Skoletjenesten (skoletjenester der tilrettelægger undervisningstilbud på fx Nationalmuseet, Arbejdermuseet, Den Blå Planet mm.), etablerede kulturproducenter og vidensformidlere, som BUF allerede har eller er undervejs med at etablere et samarbejde med; DR's Koncerthus, Betty Nansen Teatret, Det Kongelige Teater, Dansk Arkitektur Center, Eksperimentarium m.fl., de kommunale tilbud Billedskolen, Musikskolen og Teaterbutikken, Energi- og Vandværkstedet, Københavns Naturskole, mv. Det gælder samtidig en række mindre kulturtilbud på musik-, kunst- og teaterområdet.

En række af tilbuddene koster dog et mindre beløb at deltage i (fx ca. 500 kr. for et undervisningsoplæg og en rundvisning på et museum eller 40 kr. pr. billet til en teaterforestilling). Forvaltningen er endvidere ved at undersøge mulighederne for at udvide de kommunale tilbud Musikskolen, Billedskolen og Teaterbutikken, da disse ligeledes vurderes at have potentiale til understøttelse af implementeringen af folkeskolereformen.

Indhold

Læringsmiljøer uden for skolen

Selvom der kun er tale om begrænsede beløb for at benytte tilbuddene, kan det være vanskeligt for skolerne inden for egen ramme at øge benyttelsen af tilbuddene i det omfang, der er intentionen i reformen.

Såfremt de københavnske folkeskoler skal benytte disse læringstilbud i langt højere grad end i dag, er det således vurderingen, at en central finansiering vil være afgørende.

Dette kan ske ved, at BUF forhandler en række aftaler på plads med relevante udbydere om pladser til københavnske skolebørn på kommunalt plan, hvorefter tilbuddene vil være gratis at benytte for et

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

specificeret antal klasser, skoler etc. Tilbuddene formidles til skolerne i forbindelse med årsplanlægningen (fra foråret 2014). I forbindelse med arbejdet vil forvaltningen inddrage erfaringer fra en række kommuner der arbejder med lignende tiltag, herunder bl.a. Fredensborg Kommune.

Til formålet afsættes en økonomisk ramme, som forvaltningen råder over til at indgå aftaler på baggrund af input fra skolerne om hvilke tilbud, skolerne særligt ønsker at benytte. Formålet med at forhandle aftalerne centralt er at opnå attraktive priser, samt at undgå at skolerne pålægges arbejde med betaling etc.

Der afsættes endvidere midler til udvikling af særlige undervisningstilbud i samarbejde med enkelte producenter, hvor der vurderes at være behov herfor. Midlerne dækker dels entré for børn og lærere, dels udvikling og deltagelse i undervisningstilbud for både børn og lærere.

Styring

Forvaltningen vil følge op på, hvorvidt skolerne benytter de læringstilbud, der stilles gratis til rådighed samt de mange øvrige høj kvalitetstilbud, der eksisterer i København. Dette vil ske ved monitorering af skolernes brug af kulturtilbuddene. I dialog med forvaltningens fem områder vil forvaltningen med udgangspunkt i skolens behov sikre, at alle københavnske elever får glæde af de eksterne læringsmiljøer.

De økonomiske konsekvenser

Det foreslås, at der til de eksterne læringsmiljøer afsættes i alt 3,1 mio. kr. årligt svarende til ca. 2.000 kr. pr. klasse på 0.-9. klassetrin på hhv. almene folkeskoler og specialskoler. Derudover afsættes 700.000 kr. til udvikling af særlige undervisningstilbud i samarbejde med enkelte producenter, og til dækning af dels entré for børn og lærere, dels udvikling og deltagelse i undervisningstilbud for både børn og lærere. Endelig afsættes 200.000 kr. til administrativ håndtering af forhandling og styring af aftalerne, dvs. samlet 4 mio. kr. årligt fra 2014 og frem, *jvf. tabel 1.*

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017*
<i>Serviceudgifter:</i>				
Aftaler om gratis kulturtilbud	3.100	3.100	3.100	3.100
Udvikling af særlige undervisningstilbud	700	700	700	700
Administrativ håndtering af aftaler	200	200	200	200
Serviceudgifter i alt	4.000	4.000	4.000	4.000

*Det foreslås at bevillingen gøres varig.

Bilag 10. Maddannelse og hjemkundskab i Børnenes Madhus

26. august 2013

Baggrund

I Aftale om fagligt løft af folkeskolen (folkeskolereformen) lægges vægt på, at skolen skal åbne sig mod det omgivende samfund og ved at benytte eksterne læringsmiljøer, skabe muligheder for at gøre undervisningen mere konkret, praksisnær og engagerende for eleverne. På maddannelses- og hjemkundskabsområdet er det muligt at understøtte denne intention gennem et samarbejde med Københavns Madhus.

Den 13. december 2012 vedtog Borgerrepræsentationen en tilkendegivelse af støtte til Københavns Madhus' arbejde med at etablere og finansiere Madbyen. I Madbyen indgår forslag om Børnenes Madhus til brug for de københavnske folkeskoler. Her gennemføres heldags maddannelses- og hjemkundskabsforløb for københavnske folkeskoleklasser.

Indhold

Den eksterne funding til byggeriet af Madbyen og herunder Børnenes Madhus er endnu ikke på plads, men Københavns Madhus foreslår at gennemføre pilotforløb for københavnske skoleklasser i skoleåret 2014/15 i Madhusets eksisterende rammer. På den måde vil det være muligt at understøtte skolerne allerede fra reformens første år og samtidig teste efterspørgsel og rammer for sådanne forløb.

Børnenes Madhus kan gennem skoleforløb bidrage med:

- at udvikle grundlæggende færdigheder og håndværksmæssige evner på madområdet
- at udvikle evnen til at reflektere og reagere på smags-, duft-, føle- og synsindtryk
- at udvikle evnen til at træffe kvalificerede madvalg
- at opleve og blive bevidste om det sociale liv omkring måltidet.

Samtidig vil Børnenes Madhus også bidrage til lærernes egen faglige udvikling, fordi deltagelse i forløbene giver lærerne mulighed for at udvikle egen praksis gennem ny viden, inspiration og erfaring.

På den baggrund er det vurderingen, at Københavns Madhus vil kunne tilbyde et fagligt relevant input til udviklingen af det praktisk-kreative område som udgør et udviklingsområde i folkeskolereformen. Undervisningsforløb på maddannelses- og hjemkundskabsområdet vil medvirke til at fremme elevernes sundhed og livskvalitet.

Til maddannelses- og hjemkundskabsforløbene i Børnenes Madhus vil der i pilotprojektet blive gennemført ca. 140 holddage svarende til ca. 3900 elever. Der vil på denne baggrund kunne tilbydes tredages forløb

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

for ca. 33 hjemkundskabsklasser, to dybdegående forløb af 10 dages varighed (såkaldte madklasser) samt ca. 20 enkeltdages inspirationsbesøg med temaer fx båløkken, slagteprojekt, fisk i fokus mv. I pilotfasen afsættes 1,1 mio. kr. til skoleåret 2014/15 (fordelt med 5/12 i 2014 og 7/12 i 2015), mens der fra 2015 vil være behov for 2,8 mio. kr. årligt, såfremt der findes ekstern funding til anlæg af Børnenes Madhus. I givet fald vil forvaltningen fremlægge et budgetønske til en varig driftsbevilling til budget 2015.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Pilotprojekt, maddannelse og hjemkundskab	458	642	0	0
Forventet udgift efter anlæg af Børnenes Madhus (fuld drift)*	0	2.158	2.800	2.800
Serviceudgifter i alt	458	3.442	2.800	2.800

*Bevillingen er kun relevant, såfremt der findes ekstern funding til anlæg af Børnenes Madhus.

Bilag 11. Fysiske rammer på skolen

26.08 – 2013

Baggrund

Med folkeskolereformen og den nye lov om arbejdstid for lærere stilles der nye krav til skolernes fysiske rammer herunder bl.a. til lærertilstedeværelse, mere bevægelse, motion og idræt m.v. I udmøntningen af folkeskolereformen anbefaler KL desuden, at kommunerne har fokus på, at folkeskolen fremover skal samarbejde med dagtilbud, ungdomsuddannelser, erhvervsliv samt fritids-, kultur- og foreningsliv.

For at give et godt grundlag for skolernes implementering af disse ambitioner og sikre de bedste rammer for det er det forvaltningens vurdering, at der er behov for en grundig analyse af skolernes nuværende fysiske rammer – et 360 graders eftersyn af skolernes fysik, fritidshjemmenes rammer og anvendelige faciliteter i øvrigt i København (herunder Kultur- og Fritidsforvaltningens faciliteter) er derfor nødvendigt. Denne analyse omfatter bl.a. 56 skoler, 164 fritidshjem, 33 idræts-, svømme- og skøjteanlæg samt et antal kulturfaciliteter, såsom fx biblioteker og medborgerhuse, i Københavns Kommune.

Indhold

Lærertilstedeværelse og teamforberedelse

Det er forvaltningens vurdering, at den samlede udgift til etablering af tidssvarende faciliteter til lærerforberedelse og teamsamarbejde på alle skoler vil være over 100 mio. kr.

Beløbet dækker over, at de fysiske rammer og muligheder på de enkelte skoler i dag er meget uens. På nogle skoler vil det være relativt uproblematisk at forberede sig sammen (der er skoler, som allerede har egnede lokaler, der med mindre justeringer og indkøb af inventar vil kunne danne ramme for lærerforberedelse og teamsamarbejde), mens det på andre skoler vil være en betydelig udfordring (der er skoler, som vil have behov for større ombygninger, inden de fysiske rammer er på plads).

En screening af 9 skoler viser, at det er muligt i en fase 1, at etablere faciliteter til lærerforberedelse og teamsamarbejde på ca. 75 pct. af de københavnske skoler fra 1. august 2014 inden for en økonomisk ramme på ca. 30 mio. kr. Dette beløb dækker inventar til lærerforberedelse og teamsamarbejde og diverse installationer. Beløbet dækker dog ikke de ombygninger, som vil være nødvendige på ca. 25 pct. af skolerne, og som vil være væsentligt mere omkostningsfuldt (jf. skønnet på over 100 mio. kr.) og som ikke vurderes at kunne stå klar 1. august 2014. På disse skoler vil der

Sagsbehandler

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	

kunne findes midlertidige eller delvise løsninger i en overgangsperiode. Til dækning af dette anbefales puljen løftet med 14 mio. kr.

Det vil derfor være nødvendigt at dele arbejdet med at skabe optimale rammer for alle op i flere faser. Folkeskolereformen skal implementeres inden for de nuværende rammer, så skolerne kan stå klar 1. august 2014. Ca. 25 pct. af skolerne er dog så udfordrede at de fysiske rammer først vil være optimale om 2-3 år, da de vil kræve mere omfattende ombygninger.

Det anbefales, at der afsættes 44 mio. kr., der skal dække investeringer i inventar og installationer, som vurderes at kunne forbedre mulighederne for lærerforberedelse og teamsamarbejde, som kan være klar 1. august 2014. Etablering af varige løsninger for de sidste 25 pct. af skolerne vil blive kvalificeret nærmere via forundersøgelsen og ventes fremsat som anlægsønsker ifm. overførselssag for 2014 og budget 2015, mhp. at disse faciliteter kan stå klar i fase 2.

Mens dele af 360 graders analysen af skolernes fysik forventes gennemført inden for forvaltningens rammer, er det behov for, at der afsættes midler til en forundersøgelse af skolerne ift. faciliteter til lærerforberedelse og teamsamarbejde på 2,0 mio. kr.. Midlerne skal anvendes til at konkretisere løsningerne ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde på de enkelte skoler, samt vurdere udgiften til løsningerne i forhold hertil på hver enkelt skole. Forundersøgelsen vil skulle gennemføres i tæt dialog med elever, forældre, skole- og fritidsinstitutionsbestyrelser, personale, lokale TRIO organisationer samt faglige organisationer mhp. at sikre ejerskab og holdbare løsninger på kort og lang sigt.

Forvaltningen anbefaler også, at der lokalt på de enkelte skoler, forankret i de lokale TRIO organisationer, efter sommerferien 2013 påbegyndes en dialog om, hvad der skal til for at sikre de bedst mulige faciliteter 1. august 2014 og hvad der skal til for at lærertilstedeværelse og teamforberedelse kommer til at fungere helt optimalt på alle skoler i fase 2. Det bemærkes, at teamforberedelsesfaciliteter både skal dække behovet for samarbejde i lærerteams såvel som i lærer-pædagogteams.

Anvendelse af kultur- og idrætsfaciliteter

Folkeskolereformen indebærer mere idræt, motion og bevægelse (45 minutter i gennemsnit om dagen). Derudover skal kommunerne sikre et samarbejde mellem folkeskolen og det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv, de kommunale musik- og billedskoler, erhvervsliv samt dagtilbud.

København Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning (KFF) råder over 33 idræts-, svømme- og skøjteanlæg, som skolerne kan anvende i

forhold til en håndtering af kravet om bevægelse på skoler, da nogle skoler vil have begrænsede faciliteter. Derudover har KFF et antal biblioteker, medborgerhuse o.lign., som vurderes at kunne understøtte målet om en mere varieret undervisning.

Forvaltningen vil bistå med support af skolerne, således at de i højere grad fremover kan drage nytte af disse faciliteter. Herunder vil forvaltningen sikre, at skolerne har det fulde overblik over KFF's faciliteter og let kan indgå aftaler om udnyttelsen af KFF's faciliteter.

Derudover skal der skabes mulighed for, at skoler og fritidshjem/klubber i højere grad end i dag kan gøre brug af hinandens faciliteter.

Således vil der som led i folkeskolereformens implementering blive arbejdet på at sikre et mere stærkt og entydigt samarbejde mellem konkrete skoler og deres tilknyttede fritidstilbud, og det er udgangspunktet, at dette samarbejde både kan være indholdsmæssigt og kan indeholde aftaler om fælles udnyttes af fælles faciliteter, hvilket blandt andet vil bidrage til en generelt mere effektiv anvendelse af den fysiske kapacitet.

De økonomiske konsekvenser

Det anbefales, at der afsættes 2,0 mio. kr. til en forundersøgelse af samtlige skolers muligheder for lærerforberedelse og teamsamarbejde.

Derudover anbefales det, at der afsættes en økonomisk pulje på 44 mio. kr. til varige såvel som midlertidige lokale løsninger, med henblik på at understøtte de bedst mulige forudsætninger for lærerforberedelse og teamsamarbejde på alle skolerne fra 1. august 2014. Puljen skal dække inventar og diverse installationer til lærerforberedelse og teamsamarbejde, men den dækker ikke de ombygninger, som vil være nødvendige på nogle skoler. Disse udgifter vil blive kvalificeret nærmere via forundersøgelsen og herefter vil der være behov for at der fremsættes yderligere budgetønsker i overførselssagen for 2014. Ligesom der i overførselssagen vil blive skitseret en langsigtet anlægsstrategi i forhold til implementering af folkeskolereformen.

Tabel 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
- Forundersøgelse af skolernes muligheder for lærerforberedelse og teamsamarbejde	2,0				*
- Pulje til inventar og diverse installationer	44,0				
Anlægsudgifter i alt	46,0				

Heraf til KEjd					
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift					
-					
Afledte serviceudgifter i alt					

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 eller 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Table 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

	Måned og år
Forprojektering afsluttet	
Udbud gennemført	
Anlægsbevilling givet	
Anlægsbevilling overført til KEjd	
Opførelse igangsat	
Opførelse afsluttet	
Facilitet ibrugtaget	

*Dato for ibrugtagning og eventuel overførsel af bevilling til KEjd vil indgå i budgetaftalen, og der vil blive fulgt op på disse i sagen om anlægsoversigten.

Risikovurdering i anlægsprojekter

Det er ikke alle idéer fra de lokale TRIO'er, som nødvendigvis vil kunne imødekommes, dels pga. begrænsninger i bygningsreglementet og arbejdsmiljøloven, og dels pga. puljen på 44,0 mio. kr. kun dækker inventar og diverse installationer. Derfor vil den ønskede brugerinddragelse ikke kun betyde en større konsensus omkring de planlagte projekter men også kræve en stor indsats i forhold til at formidle de økonomiske og fysiske muligheder på den/det enkelte skole og fritidstilbud.

I forhold til det sidst er en risiko for, at de skoler, som har behov for lidt store ombygninger ift. lærertilstedeværelse og teamsamarbejde vil være kritiske overfor, at puljen ikke giver mulighed for iværksættelse af større ombygningsarbejder, men kun kan dække inventar og diverse installationer. Disse ombygninger vil først kunne iværksættes senere, når forundersøgelsen er afsluttet og der er givet budget hertil via overførselssagen for 2014 eller i budget 2015.

På baggrund af det ovenstående er det forvaltningens vurdering, at der i løbet af efteråret 2013 skal vedtages nogle overordnede kriterier for puljens anvendelse i tråd med dette notat, og i tråd med den strategi, der også har været anlagt i forbindelse med ny institutionsstruktur og ny klubmodel, hvor brugerinddragelsen blev gennemført positivt på baggrund af kendte og klare forudsætninger, rammer og principper.